

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 184 (XXVIII) — Nr. 838

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 21 octombrie 2016

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina	
LEGI ȘI DECRETE				
187.	— Lege pentru modificarea Legii audiovizualului nr. 504/2002	2		
871.	— Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea Legii audiovizualului nr. 504/2002	2		
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE				
Decizia nr. 545 din 12 iulie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal și ale art. 10 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal	3–10			
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI				
765.	— Hotărâre pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 636/2016 privind stabilirea măsurilor tehnice necesare bunei organizări și desfășurării a alegerilor pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2016, precum și pentru completarea Hotărârii Guvernului nr. 637/2016 privind stabilirea cheltuielilor necesare pregătirii, organizării și desfășurării în bune condiții a alegerilor pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2016	11		
766.	— Hotărâre privind reglementarea unor măsuri financiare temporare pentru stimularea gradului de absorbție a fondurilor alocate pentru agricultură în			
			cadrul schemelor de plăți directe pentru agricultură care se finanțează din Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA)	12–13
		767.	— Hotărâre pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul sistemului asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă și al securității și sănătății în muncă	13–15
DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI				
		324.	— Decizie privind numirea domnului Mihai Tămăian în funcția de secretar de stat la Ministerul Transporturilor	15
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE				
		2.101.	— Ordin al ministrului fondurilor europene pentru publicarea Memorandumului de înțelegere dintre Regatul Norvegiei și Guvernul României privind implementarea Mecanismului financiar norvegian 2014–2021	16–24
		2.102.	— Ordin al ministrului fondurilor europene pentru publicarea Memorandumului de înțelegere dintre Islanda, Principatul Liechtenstein, Regatul Norvegiei și Guvernul României privind implementarea Mecanismului financiar Spațiul Economic European 2014–2021	24–32

LEGI ȘI DECRETE**PARLAMENTUL ROMÂNIEI****CAMERA DEPUTAȚILOR****SENATUL****LEGE****pentru modificarea Legii audiovizualului nr. 504/2002****Parlamentul României** adoptă prezenta lege

Articol unic. — Legea audiovizualului nr. 504/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 534 din 22 iulie 2002, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 3, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„Art. 3. — (1) Prin difuzarea și retransmisia serviciilor de programe se realizează și se asigură pluralismul politic și social, diversitatea culturală, lingvistică și religioasă, informarea și educarea, inclusiv sub aspect științific, și divertismentul publicului, cu respectarea libertăților și a drepturilor fundamentale ale omului.”

2. La articolul 17 alineatul (1) litera d), punctul 12 va avea următorul cuprins:

„12. responsabilitățile culturale și științifice ale furnizorilor de servicii media audiovizuale;”.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

FLORIN IORDACHE

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,

IOAN CHELARU

București, 20 octombrie 2016.

Nr. 187.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**DECRET****privind promulgarea Legii pentru modificarea
Legii audiovizualului nr. 504/2002**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru modificarea Legii audiovizualului nr. 504/2002 și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 19 octombrie 2016.

Nr. 871.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 545**

din 12 iulie 2016

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal și ale art. 10 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

Valer Dorneanu	— președinte
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Augustin Zegrean	— judecător
Oana Cristina Puică	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal și ale art. 10 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, excepție ridicată de Daniel Tiberiu Damian în Dosarul nr. 429/39/2015 al Curții de Apel Suceava — Secția penală și pentru cauze cu minori, de Gabor Matei, Gabor Rupi și Gabor Janos în Dosarul nr. 13.221/211/2015 al Judecătoria Cluj-Napoca — Secția penală, de Cătălin Ursu și Oana Elena Apreutesei în Dosarul nr. 4.567/89/2012 al Curții de Apel Iași — Secția penală și pentru cauze cu minori, de George Ovidiu Acatrinei în Dosarul nr. 1.754/112/2015 al Tribunalului Bistrița-Năsăud — Secția penală și de Carmen Ioana Chicea în Dosarul nr. 14.505/211/2013 al Tribunalului Cluj — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.414D/2015 la care au fost conexe dosarele nr. 1.557D/2015, nr. 1.583D/2015, nr. 1.602D/2015 și nr. 1.664D/2015.

2. Dezbaterile au avut loc la data de 7 iulie 2016, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Cosmin Grancea, și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, în temeiul art. 57 și art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, a amânat pronunțarea la 12 iulie 2016.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

3. Prin Decizia nr. 645 din 14 septembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 429/39/2015, **Curtea de Apel Suceava — Secția penală și pentru cauze cu minori a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 10 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și ale art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal.** Excepția a fost ridicată de Daniel Tiberiu Damian cu ocazia soluționării apelului într-o cauză penală privind săvârșirea mai multor infracțiuni aflate în concurs, dintre care unele au fost comise anterior datei de 1 februarie 2014, iar altele după intrarea în vigoare a noului Cod penal.

4. Prin Încheierea din 21 octombrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 13.221/211/2015, **Judecătoria Cluj-Napoca — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal.** Excepția a fost ridicată de Gabor Matei, Gabor Rupi și Gabor Janos cu ocazia soluționării unei cauze penale

privind săvârșirea mai multor infracțiuni aflate în concurs, dintre care unele au fost comise după intrarea în vigoare a noului Cod penal.

5. Prin Încheierea din 28 octombrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 4.567/89/2012, **Curtea de Apel Iași — Secția penală și pentru cauze cu minori a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal.** Excepția a fost ridicată de Cătălin Ursu și Oana Elena Apreutesei cu ocazia soluționării apelului într-o cauză penală privind săvârșirea mai multor infracțiuni aflate în concurs.

6. Prin Încheierea din 3 noiembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 1.754/112/2015, **Tribunalul Bistrița-Năsăud — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 10 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal.** Excepția a fost ridicată de George Ovidiu Acatrinei cu ocazia soluționării unei contestații la executare privind recunoașterea unei sentințe penale pronunțate de o instanță străină și contopirea pedepsei definitive aplicate prin aceasta pentru o infracțiune săvârșită ulterior datei de 1 februarie 2014 cu o pedeapsă definitivă pronunțată de o instanță națională pentru infracțiuni comise anterior intrării în vigoare a noului Cod penal, cu aplicarea tratamentului sancționator al pluralității intermediare.

7. Prin Încheierea din 23 octombrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 14.505/211/2013, **Tribunalul Cluj — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal.** Excepția a fost ridicată de Carmen Ioana Chicea cu ocazia soluționării unei cauze penale privind săvârșirea mai multor infracțiuni aflate în concurs.

8. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorii acesteia susțin, în esență, că dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (4) referitor la principiul separației și echilibrului puterilor legislative, executive și judecătorească în cadrul democrației constituționale, ale art. 22 alin. (2) privind interzicerea torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane ori degradante, ale art. 23 alin. (1) referitor la inviolabilitatea libertății individuale, ale art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți — din perspectiva principiului individualizării/proporționalizării sancțiunilor de drept penal — și ale art. 126 alin. (1) referitor la realizarea justiției prin instanțele judecătorești. Arată, astfel, că principiul individualizării sancțiunilor de drept penal, recunoscut de către toate legislațiile statelor de drept, consacră regula că orice sancțiune, pentru a-și atinge scopul preventiv-educativ, trebuie să fie strict individualizată, ceea ce înseamnă adaptarea ei cantitativă și calitativă în raport de natura și gradul de pericol social al faptei și de persoana făptuitorului. Pentru a se putea aplica acest principiu, „sancțiunile de drept penal trebuie să fie adaptabile, atât din punct de vedere al cuantumului, cât și al calității, adică să poată fi proporționalizate în raport de faptă și de persoana făptuitorului”. Principiul proporționalizării sancțiunilor de drept

penal este realizat prin cele trei categorii de individualizare: legală, pe care o face legiuitorul, judiciară pe care o realizează judecătorul, și administrativă, care intervine în faza de executare. Individualizarea legală revine legiuitorului, Parlamentului, și se realizează prin operațiunea de stabilire prin lege a sancțiunilor de drept penal: pedepse, măsuri educative și măsuri de siguranță. În această etapă, legiuitorul stabilește pedepsele și celelalte sancțiuni de drept penal, prin fixarea unor limite minime și maxime ale fiecărei pedepse, care să corespundă, în abstract, importanței valorii sociale ocrotite prin incriminare. În cadrul acestei operațiuni, „trebuie stabilit un echilibru între dreptul fundamental care face obiectul limitării impuse de sancțiune și valoarea socială a cărei protecție a determinat limitarea”. În doctrina de specialitate, s-a subliniat și motivat necesitatea determinării pedepsei legale de către legiuitor, arătându-se că legiuitorul nu poate să confere judecătorului o libertate absolută în stabilirea pedepsei concrete, pentru că ar exista riscul unei interpretări și aplicări arbitrare a pedepsei. Totodată, în doctrină, s-a arătat că legiuitorul nu trebuie să îi ia judecătorului dreptul de a proceda la individualizarea judiciară prin stabilirea unor pedepse absolut determinate sau prin prevederea unor pedepse care, datorită aplicării lor automate, scapă oricărui control judiciar. Prin individualizarea legală, legiuitorul oferă judecătorului puterea de stabilire a pedepsei în cadrul anumitor limite predeterminate, minimul și maximum special al pedepsei, dar, totodată, îi oferă aceluiași judecător instrumentele care îi permit alegerea și determinarea unei sancțiuni concrete, în raport de particularitățile faptei și de persoana infractorului. În raport de aceste cerințe ale individualizării legale, dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal, care prevăd aplicarea obligatorie de către judecător a sporului de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite în cazul concursului de infracțiuni, sunt contrare prevederilor art. 53 și ale art. 126 alin. (1) din Constituție, întrucât, judecătorul este lipsit de dreptul și obligația sa de a proceda la proporționalizarea judiciară a pedepsei rezultante, ceea ce încalcă principiile constituționale privind individualizarea sancțiunilor de drept penal și înfăptuirea justiției prin instanțele judecătorești. Practic, în cazul concursului de infracțiuni, după prima etapă, în care judecătorul individualizează pedeapsa pentru fiecare infracțiune concurentă, în cea de a doua etapă, în care ar trebui să proporționalizeze pedeapsa rezultantă, judecătorul devine un simplu instrument, un executant automat al aplicării unui spor obligatoriu, prestabilit de legiuitor și egal cu o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite în prima etapă, ceea ce contravine principiului general al separației puterilor în stat, având loc o imixtiune a puterii legislative în domeniul puterii judecătorești, cu încălcarea prevederilor art. 1 alin. (4) din Constituție. În ceea ce privește posibilul caracter inuman sau degradant al pedepsei, arată că trebuie să se țină seama de o serie de factori cum ar fi: pedeapsa are un asemenea caracter sau o durată de natură să genereze indignare în conștiința publică sau să fie degradantă pentru demnitatea umană; pedeapsa depășește ceea ce este necesar pentru realizarea scopului ei social, având în vedere scopurile legitime ale pedepsei și caracterul adecvat al alternativelor posibile; în fine, pedeapsa este impusă arbitrar în sensul că nu are o bază rațională în conformitate cu standardele în materie. Având în vedere sporul obligatoriu, în practica judiciară se poate ajunge relativ ușor la pedepse disproportionale în cazul în care concursul de infracțiuni intră un număr mai mare de fapte, fără să existe o justificare de natură criminologică cu privire la durata mare a pedepsei. Relevant, sub acest aspect, este faptul că proiectul noului Cod penal nu prevedea sporul obligatoriu, ci erau lăsate la latitudinea judecătorului aplicarea și cuantumul acestuia, această opțiune a comisiei de redactare fiind una corectă, dar până la adoptarea codului, voința politică a fost de

natură să modifice acest articol, în sensul transformării sporului din facultativ în obligatoriu. Invocă și Decizia Curții Constituționale nr. 661 din 4 iulie 2007, precum și jurisprudența constituțională a altor state.

9. Cu privire la dispozițiile art. 10 din Legea nr. 187/2012, autorii excepției consideră că acestea încalcă prevederile constituționale ale art. 15 alin. (2) referitor la aplicarea legii penale mai favorabile. Potrivit art. 10 din Legea nr. 187/2012, tratamentul sancționator al pluralității de infracțiuni se aplică potrivit legii noi atunci când cel puțin una dintre infracțiunile din structura pluralității a fost comisă sub legea nouă, chiar dacă pentru celelalte infracțiuni pedeapsa a fost stabilită potrivit legii vechi, mai favorabile. Or, noul Cod penal a introdus, prin dispozițiile art. 39, un regim sancționator al concursului de infracțiuni mai sever decât cel prevăzut de Codul penal anterior. Prin soluția legislativă prevăzută de art. 10 din Legea nr. 187/2012, legiuitorul a impus aplicarea tratamentului sancționator al pluralității potrivit legii penale noi, mai severe, ceea ce reprezintă o evidentă încălcare a principiului constituțional al aplicării legii penale mai favorabile prevăzut de art. 15 din Constituție, pentru că tratamentul sancționator mai favorabil al pluralității de infracțiuni este cel prevăzut de legea veche. Arată că, potrivit doctrinei de specialitate, evaluarea legii mai favorabile în cazul concursului de infracțiuni, are loc în vederea stabilirii legii care conduce la o pedeapsă rezultantă mai redusă și pe care o va executa inculpatul, indiferent de legea după care s-ar stabili existența fiecăreia dintre infracțiunile concurente, în parte. Aflată în fața unor infracțiuni concurente, prevăzute de legi succesive, instanța se va întreba întotdeauna după care lege se va ajunge ca inculpatul să execute efectiv o pedeapsă mai redusă. Consideră că soluția legislativă prevăzută de art. 10 din Legea nr. 187/2012 este contrară și Deciziei nr. 265 din 6 mai 2014, prin care Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile art. 5 din Codul penal sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile. Or, din analiza conținutului art. 10 din Legea nr. 187/2012, rezultă că suntem în prezența unei reglementări care combină prevederi din Codul penal anterior — pe baza cărora s-au stabilit, în cauză, pedepsele pentru cele șapte infracțiuni — cu cele ale noului Cod penal privind stabilirea pedepsei pentru infracțiunea săvârșită sub imperiul legii noi, iar apoi, pentru tratamentul sancționator al pluralității de infracțiuni, textul impune aplicarea dispozițiilor mai severe ale noului Cod, combinare ce nu conduce la aplicarea legii penale mai favorabile, care este evident legea penală veche, atât în ceea ce privește dispozițiile privind aplicarea pedepsei pentru fiecare infracțiune, cât și în ceea ce privește dispozițiile referitoare la tratamentul sancționator al pluralității.

10. În fine, unul din autorii excepției mai susține că dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal și ale art. 10 din Legea nr. 187/2012 sunt contrare și cerințelor art. 7 privind legalitatea incriminării și pedepsei din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, așa cum se reflectă aceste cerințe în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care, în materia legiferării pedepselor, a decis că este posibil ca, prin intervenția legiuitorului, să fie modificat tratamentul sancționator al infracțiunilor, dar asemenea intervenții legislative trebuie să respecte principiul neretroactivității aplicării pedepselor, întrucât, în caz contrar, statele ar fi libere — prin modificarea legii sau reinterpretarea regulilor aplicabile — să redefinească scopul pedepsei impuse, în detrimentul persoanei condamnate, în condițiile în care aceasta din urmă nu și-ar fi putut imagina o asemenea dezvoltare la data săvârșirii infracțiunii. În raport de jurisprudența Curții de la Strasbourg, autorul excepției consideră că „în conceptul autonom de «pedeapsă», utilizat de art. 7 din Convenție, urmează a se include nu numai limitele legale de

pedeapsă, ci și toate normele, regulile și procedurile care conduc judecătorul la stabilirea unei pedepse în cazul concret, respectiv, tot ceea ce definește regimul sancționator, inclusiv regulile în materia concursului de infracțiuni”. Arată că „modificarea tratamentului sancționator printr-o intervenție legislativă este permisă numai în măsura în care respectă cerințele previzibilității, accesibilității și neretroactivității (exceptând legea penală mai favorabilă), raportat la momentul săvârșirii faptei”, în cazul unei pluralități de infracțiuni, principiul enunțat aplicându-se cu privire la fiecare faptă care intră în componența pluralității. Așadar, modificarea pedepselor și respectiv a tratamentului sancționator în cazul concursului de infracțiuni, ca urmare a unei intervenții legislative ulterioare săvârșirii faptei, și care constă în agravarea regimului sancționator pe care persoana acuzată l-ar fi putut avea în vedere, în mod obiectiv, la momentul săvârșirii faptei, echivalează cu aplicarea retroactivă a legii penale și încălcarea cerințelor de previzibilitate și accesibilitate consacrate de art. 7 din Convenție.

11. Curtea de Apel Suceava — Secția penală și pentru cauze cu minori apreciază că nu se impune admiterea excepției de neconstituționalitate, dispozițiile de lege criticate neaducând atingere prevederilor constituționale și convenționale invocate de autorul excepției. Chiar dacă noul tratament sancționator este mai sever, nu se poate vorbi de o modificare a acestuia ulterior săvârșirii faptei. Dispozițiile art. 10 din Legea nr. 187/2012 reglementează situația comiterii unei infracțiuni, din structura pluralității, sub imperiul legii noi. Astfel, inculpatul nu poate susține că nu ar fi putut, în mod obiectiv, la momentul comiterii faptei, să aibă în vedere noile dispoziții de lege, nefiind vorba de o încălcare a prevederilor art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale referitor la condițiile de previzibilitate și accesibilitate. Legea a fost redactată într-un mod suficient de clar și de precis, astfel încât orice persoană să îi poată anticipa efectele și să își poată regla conduita în mod corespunzător. Cât privește accesibilitatea, inculpatul nu poate invoca că nu a avut acces la textul de lege, cerința fiind asigurată prin publicarea textului de lege în Monitorul Oficial al României.

12. Judecătoria Cluj-Napoca — Secția penală consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Arată că dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal nu încalcă prevederile art. 22 alin. (2) și ale art. 53 din Constituție, întrucât individualizarea judiciară a pedepsei se realizează potrivit criteriilor reglementate la art. 74 din Codul penal, iar obligativitatea adăugării la pedeapsa cea mai grea a sporului de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite pentru infracțiunile care compun concursul de infracțiuni, nu conduce, în mod automat, la o inegalitate de tratament juridic între autorii concursurilor de infracțiuni. De altfel, dispozițiile de lege criticate reprezintă opțiunea legiuitorului și au fost adoptate conform politicii penale a Parlamentului, în temeiul rolului său constituțional de unică autoritate legiuitoare a țării, rol prevăzut de art. 61 alin. (1) din Constituție.

13. Curtea de Apel Iași — Secția penală și pentru cauze cu minori apreciază că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal este neîntemeiată. În acest sens, arată că, față de existența unei pluralități de infracțiuni, opțiunea legiuitorului de a reglementa un spor de pedeapsă dedus fracțional din suma celorlalte pedepse stabilite este pe deplin justificată, acesta apreciind că în condițiile unui ansamblu infracțional comis de făptuitor, pedeapsa de bază cea mai grea ar fi insuficientă pentru sancționarea ansamblului de fapte, sporul criticat reprezentând, în perspectiva legiuitorului, un minim de echivalent al celorlalte pedepse care nu se mai execută, ca urmare a aplicării cumulului juridic, spor prin care s-ar obține un quantum de pedeapsă

echitabil față de pluralitatea de fapte. De altfel, instanța de judecată apreciază că dispozițiile de lege criticate reprezintă opțiunea legiuitorului și au fost adoptate conform politicii penale a Parlamentului, în temeiul rolului său constituțional de unică autoritate legiuitoare a țării, rol prevăzut de art. 61 alin. (1) din Constituție. Prin adoptarea acestor norme, Parlamentul s-a plasat în interiorul marjei sale de apreciere, respectând principiul separației și echilibrului puterilor în stat, prevăzut de art. 1 alin. (4) din Constituție, principiul necesității, proporționalității, aplicării nediscriminatorii și conservării substanței dreptului în restrângerea exercițiului unor drepturi, consacrat de art. 53 alin. (2) din Legea fundamentală și principiul înfăptuirii justiției prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege, prevăzut de art. 126 alin. (1) din Constituție.

14. Tribunalul Bistrița-Năsăud — Secția penală consideră ca fiind neîntemeiată excepția de neconstituționalitate este, întrucât nu este vorba de aplicarea retroactivă a legii penale mai defavorabile, ci de activitatea legii penale.

15. Tribunalul Cluj — Secția penală apreciază că stabilirea unei limite maxime speciale pentru pedeapsa rezultantă în caz de concurs de infracțiuni ar fi utilă și corectă. Astfel, s-ar putea avea în vedere ca limită maximă dublul pedepsei celei mai grele sau maximul special pentru infracțiunea cea mai gravă care intră în concursul de infracțiuni etc. În acest sens, arată că, potrivit doctrinei penale, în privința tratamentului juridic al concursului de infracțiuni există trei mari sisteme juridice, sistemul cumulului aritmetic, sistemul absorbției și sistemul cumulului juridic. Legiuitorul penal român din anul 1968 a optat, față de realitățile acelei perioade, pentru sistemul cumulului juridic, care presupune aplicarea pedepsei celei mai grele din cele stabilite pentru infracțiunile concurente, cu sporirea facultativă, în două trepte, și anume sporirea pedepsei mai grele până la maximul ei special, iar dacă acesta este insuficient, aplicarea unui spor de până la 5 ani. Vasta jurisprudență referitoare la vechea reglementare, dar și realitățile actuale ale societății românești au determinat legiuitorul penal român să abordeze o altă optică în ceea ce privește tratamentul juridic al concursului de infracțiuni (și, în general, al pluralității de infracțiuni), mai degrabă preventivă decât represivă. Astfel, s-a optat, în noul Cod penal, pentru reducerea limitelor speciale de pedeapsă pentru mai multe infracțiuni (cele mai frecvent întâlnite în practica judiciară), concomitent cu înăsprirea tratamentului penal al pluralității de infracțiuni. Referitor la concursul de infracțiuni, s-a prevăzut, prin dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal, ca la pedeapsa cea mai grea, să se adauge un spor obligatoriu de o treime din suma pedepselor stabilite pentru celelalte infracțiuni concurente. Cu toate acestea, chiar dacă a fost opțiunea legiuitorului de a sancționa mai sever, în prezent, concursul de infracțiuni, instanța de judecată apreciază că stabilirea ca limită maximă a pedepsei pentru concursul de infracțiuni doar a maximului general al pedepsei, de 30 de ani, ar putea afecta cerințele de previzibilitate și proporționalitate ale normei penale criticate. Astfel, conform reglementării actuale, s-ar putea ajunge ca pentru infracțiuni minore ca gravitate, dar săvârșite în mod repetat de către o persoană (de exemplu, 30 de furturi de alimente din magazine sau furturi ale unor capace de roți de la autoturisme etc.), să se aplice o pedeapsă mult mai grea decât pentru o infracțiune foarte gravă (de exemplu, un omor calificat), fără ca instanța să aibă posibilitatea individualizării corespunzătoare a pedepsei rezultante.

16. Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

17. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal este neîntemeiată. Astfel, arată că, potrivit art. 73 alin. (3) lit. h) din Constituție, infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora se stabilesc prin lege organică, revenind legiuitorului să reglementeze care este conținutul concursului de infracțiuni, precum și tratamentul sancționator aplicabil acestuia. Alegerea modalității de calculare a sporului de pedeapsă în funcție de totalul pedepselor aplicate nu este de natură a afecta caracterul legal al sancțiunii penale ori proporționalitatea acesteia, odată ce atât limitele pedepselor aplicabile pentru toate tipurile de infracțiuni, cât și modalitatea de calculare a sporului aplicat pentru concursul de infracțiuni sunt în mod expres prevăzute de lege, prin norme clare, accesibile și previzibile. Sporul obligatoriu de pedeapsă pe lângă pedeapsa cea mai grea este o consecință a pluralității de infracțiuni, și nu o sporire nejustificată de pedeapsă. Nu se poate susține că aplicarea unei pedepse în limitele legale și cu respectarea criteriilor de individualizare pentru fiecare faptă comisă (limite și criterii a căror constituționalitate nu este, de altfel, contestată) este de natură a contraveni principiului proporționalității. Pedepsei celei mai grele i se adaugă o treime din totalul celorlalte pedepse aplicate conform legii pentru fapte comise, și nu un spor arbitrar ales de către instanța de judecată. Alegerea uneia sau alteia dintre soluțiile consacrate în diversele sisteme de drept (absorbția, cumulul juridic, cumulul aritmetic, sporul obligatoriu, sporul facultativ etc.) reprezintă o opțiune de politică legislativă, ea constituind atributul exclusiv al legiuitorului, în virtutea rolului său constituțional. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate a art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal, raportată la art. 126 din Constituție, arată că rolul instanței de judecată de realizare a actului de justiție este pe deplin realizat chiar și în cazul în care legea impune aplicarea unui spor obligatoriu de pedeapsă, deoarece instanța dispune de marja de apreciere necesară și de posibilitatea de individualizare a pedepselor pentru fiecare caz în parte cu ocazia aplicării pedepsei pentru fiecare infracțiune concurrentă, conform regulilor Codului penal privind criteriile de individualizare a pedepselor. Invocă, în acest sens, jurisprudența în materie a Curții Constituționale, și anume Decizia nr. 711 din 27 octombrie 2015.

18. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal și ale art. 10 din Legea nr. 187/2012 sunt constituționale. În acest sens, arată că, pentru aplicarea sancțiunii în cazul concursului de infracțiuni, legiuitorul a adoptat sistemul cumulului juridic cu spor obligatoriu și fix, acesta fiind mai conform cu nevoile de apărare a societății față de fenomenul infracțional aflat în expansiune, deoarece înăsprește, în mod obligatoriu, pedeapsa aplicată pentru concursul de infracțiuni. Dacă, în reglementarea Codului penal anterior, în această ipoteză a concursului de infracțiuni, sporul de pedeapsă era facultativ și cuprins între anumite limite, acum, în baza noului Cod penal, acest spor este obligatoriu și fix. Prin această prevedere, instituția concursului de infracțiuni devine mai puternică în lupta pentru prevenirea și combaterea fenomenului infracțional. Această nouă reglementare a sancționării concursului de infracțiuni reflectă faptul că, în plan juridic, concursul de infracțiuni apare ca o cauză de agravare a pedepsei. Sub acest aspect, critica autorului excepției potrivit căreia textele de lege criticate ar nesocoti considerentele Deciziei nr. 265 din 6 mai 2014, prin care Curtea a statuat că nu este constituțională combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile, nu poate fi primită, întrucât dispozițiile supuse controlului au în vedere situația în care cel puțin una dintre infracțiunile din structura pluralității a fost comisă sub legea nouă. Prin Decizia nr. 265 din 6 mai 2014, instanța de contencios constituțional a stabilit că, în redactarea noului Cod penal, rațiunea avută în vedere de legiuitor a fost aceea de a impune un tratament sancționator mai blând pentru inculpații care se află la prima confruntare cu legea

penală și care, indiferent de forma de vinovăție, comit o singură faptă penală, iar nu o pluralitate de infracțiuni. Alta este situația inculpaților care persistă într-un comportament antisocial, prin săvârșirea mai multor infracțiuni, situație în care legiuitorul a urmărit să instituie un tratament sancționator mai sever, al cărui rol preventiv constă în descurajarea celor tentați să lezeze repetat valorile sociale ocrotite de legea penală. De altfel, intenția legiuitorului rezultă și din expunerea de motive a noului Cod penal, potrivit căreia, „într-un stat de drept, întinderea și intensitatea represiunii penale trebuie să rămână în limite determinate, în primul rând, prin raportare la importanța valorii sociale lezate pentru cei care înfrâng pentru prima oară legea penală, urmând să crească progresiv pentru cei care comit mai multe infracțiuni înainte de a fi definitiv condamnați și cu atât mai mult pentru cei aflați în stare de recidivă. De aceea, limitele de pedeapsă prevăzute în partea specială trebuie corelate cu dispozițiile părții generale, care vor permite o agravare proporțională a regimului sancționator prevăzut pentru pluralitatea de infracțiuni.” În ceea ce privește pretinsa încălcare a prevederilor convenționale, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că o deosebire de tratament juridic este discriminatorie atunci când nu este justificată în mod obiectiv și rezonabil, aceasta însemnând că nu urmărește un scop legitim sau nu păstrează un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și obiectivul avut în vedere. În fine, arată că dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal nu aduc atingere principiului constituțional potrivit căruia nimeni nu poate fi supus torturii și niciunui fel de pedeapsă sau de tratament inuman ori degradant, principiului referitor la inviolabilitatea libertății individuale și nici principiului separației și echilibrului puterilor în stat, întrucât instanța de judecată, în exercitarea rolului și atribuțiilor sale, interpretează legea, aceasta fiind o operațiune rațională în vederea aplicării legii, având ca scop clarificarea înțelesului unei norme juridice sau a câmpului său de aplicare. De asemenea, dispozițiile de lege atacate nu consacră un caz de restrângere a exercitării unor drepturi sau libertăți fundamentale în sensul art. 53 din Constituție, situație în care ar fi obligatorie și respectarea principiului instituit la alin. (2) al aceluiași articol. Mai arată că, pentru aplicarea sancțiunii în cazul concursului de infracțiuni, legiuitorul a adoptat sistemul cumulului juridic cu spor obligatoriu și fix, acesta fiind mai conform cu nevoile de apărare a societății față de fenomenul infracțional aflat în expansiune, deoarece înăsprește, în mod obligatoriu, pedeapsa aplicată pentru concursul de infracțiuni. Dacă, în reglementarea Codului penal anterior, în această ipoteză a concursului de infracțiuni, sporul de pedeapsă era facultativ și cuprins între anumite limite, acum, în baza noului Cod penal, acest spor este obligatoriu și fix. Prin această prevedere, instituția concursului de infracțiuni devine mai puternică în lupta pentru prevenirea și combaterea fenomenului infracțional. Această nouă reglementare a sancționării concursului de infracțiuni reflectă faptul că, în plan juridic, concursul de infracțiuni apare ca o cauză de agravare a pedepsei.

19. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, susținerile autorilor excepției prezente, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

20. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

21. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal și dispozițiile art. 10 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012, având următorul cuprins:

— Art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal: „În caz de concurs de infracțiuni, se stabilește pedeapsa pentru fiecare infracțiune în parte și se aplică pedeapsa, după cum urmează: [...] b) când s-au stabilit numai pedepse cu închisoare, se aplică pedeapsa cea mai grea, la care se adaugă un spor de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite;”;

— Art. 10 din Legea nr. 187/2012: „Tratamentul sancționator al pluralității de infracțiuni se aplică potrivit legii noi atunci când cel puțin una dintre infracțiunile din structura pluralității a fost comisă sub legea nouă, chiar dacă pentru celelalte infracțiuni pedeapsa a fost stabilită potrivit legii vechi, mai favorabilă.”

22. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, autorii excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (4) privind principiul separației și echilibrului puterilor legislative, executive și judecătorească în cadrul democrației constituționale, ale art. 15 alin. (2) referitor la aplicarea legii penale mai favorabile, ale art. 22 alin. (2) privind interzicerea torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane ori degradante, ale art. 23 alin. (1) referitor la inviolabilitatea libertății individuale, ale art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți — din perspectiva principiului individualizării/proporționalizării sancțiunilor de drept penal — și ale art. 126 alin. (1) referitor la realizarea justiției prin instanțele judecătorești, precum și a prevederilor art. 7 privind legalitatea incriminării și pedepsei din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

23. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că s-a mai pronunțat asupra dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal, în raport cu critici similare. Astfel, prin Decizia nr. 711 din 27 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 913 din 9 decembrie 2015, Curtea a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal, reținând că actualul Cod penal reglementează un regim juridic de sancționare a celor două forme de concurs de infracțiuni, real și formal — cât privește persoana fizică, infractor major —, în cadrul căruia se poate observa o pluralitate de sisteme de sancționare, cu modificări substanțiale față de concepția Codului penal din 1969. Astfel, art. 39 alin. (1) din Codul penal instituie sancționarea concursului de infracțiuni potrivit sistemului absorbției, când s-au stabilit pedeapsa cu detențiunea pe viață și una sau mai multe pedepse cu închisoarea sau amendă [lit. a)], sistemului cumulului juridic cu spor obligatoriu și fix, în cazul în care pentru infracțiunile concurente s-au aplicat numai pedepse cu închisoarea sau amendă [lit. b) și c)], sistemului cumulului aritmetic între pedeapsa închisorii și pedeapsa amenzii, când au fost aplicate ambele tipuri de sancțiuni [lit. d)] și un sistem mixt, al cumulului juridic cu spor obligatoriu și fix combinat cu sistemul cumulului aritmetic, atunci când s-au stabilit mai multe pedepse de specie diferită — închisoare și amendă [lit. e)]. Atunci când s-au stabilit mai multe pedepse cu închisoarea, dacă prin adăugare la pedeapsa cea mai mare a sporului de o treime din totalul celorlalte pedepse cu închisoarea stabilite s-ar depăși cu 10 ani sau mai mult maximul general al pedepsei închisorii, iar pentru cel puțin una dintre infracțiunile concurente pedeapsa prevăzută de lege este închisoarea de 20 de ani sau mai mare, se poate aplica pedeapsa detențiunii pe viață [art. 39 alin. (2) din Codul penal]. Curtea a observat că, anterior, sancționarea concursului de infracțiuni era reglementată în dispozițiile art. 34 din Codul penal din 1969, pentru persoana

fizică, inclusiv pentru infractorul minor, fiind consacrat, ca tratament juridic al concursului de infracțiuni, sistemul cumulului juridic cu spor facultativ și variabil, pedeapsa cea mai grea care se aplica în cazul concursului de infracțiuni sau amenda cea mai mare — în cazul în care pentru infracțiunile concurente s-au stabilit numai amenzi, putând fi sporită de instanță la maximul special al pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea care a atras acea pedeapsă, cu posibilitatea aplicării și a unui spor special de până la 5 ani, în cazul în care instanța considera că pedeapsa cea mai grea, sporită până la maximul ei special, nu ar fi îndestulătoare pentru asigurarea unei sancționări corespunzătoare a concursului de infracțiuni. Agravarea pedepsei avea caracter excepțional, de vreme ce, potrivit Codului penal din 1969, sistemul cumulului juridic nu se aplica necondiționat și în mod absolut în toate cazurile, instanța având posibilitatea să facă abstracție de posibilitatea adăugării unui spor și să se limiteze la aplicarea sistemului absorbției, ca tratament juridic al concursului de infracțiuni. Așadar, sporirea pedepsei celei mai grele sau a amenzii celei mai mari nu era obligatorie, ci facultativă, instanța având opțiunea să aplice sporul numai atunci când considera că acesta era necesar pentru atingerea scopului pedepsei ori, dimpotrivă, să renunțe la sporirea pedepsei, în special atunci când cealaltă infracțiune concurentă era o infracțiune care prezenta un pericol social redus. În aceste condiții, Curtea a constatat că, potrivit Codului penal din 1969, adăugarea sporului era lăsată la aprecierea instanței atât sub raportul necesității, cât și cu privire la cuantumul său, în limita fixată de lege, instanța având în vedere gradul de pericol social al infracțiunilor concurente, rezultat din toate datele și împrejurările obiective și subiective ale acestora, posibilitatea instanței de a spori pedeapsa cea mai grea, în două trepte, asigurând condițiile unei individualizări corespunzătoare a pedepsei rezultante, în cazul concursului de infracțiuni (paragrafele 18—20).

24. Cu titlu de principiu, prin decizia mai sus menționată, Curtea a reținut că operațiunea de determinare concretă a pedepsei în cazul concursului de infracțiuni parcurge două etape, în prima etapă având loc stabilirea pedepsei pentru fiecare infracțiune concurentă în parte, ca și cum ar fi singură, folosind în acest scop criteriile generale de individualizare a pedepsei și, eventual, criteriile speciale, respectiv cauzele generale de agravare sau de atenuare a pedepsei. În cea de-a doua etapă se aplică pedeapsa pe care infractorul urmează să o execute pentru toate infracțiunile, așadar pedeapsa rezultantă sau pedeapsa de ansamblu. Atât art. 34 din Codul penal din 1969, cât și art. 39 din actualul Cod penal deosebesc operațiunea de stabilire a pedepsei pentru fiecare dintre infracțiunile săvârșite de aceea a aplicării pedepsei ce urmează a fi executată și care reprezintă sancțiunea pentru toate infracțiunile aflate în concurs. În prima etapă, prin stabilirea pedepsei pentru fiecare dintre infracțiunile săvârșite, instanța judecătorească realizează o individualizare a răspunderii penale pentru o singură infracțiune care se află în pluralitatea de infracțiuni săvârșite de infractor, făcându-se abstracție de existența celorlalte infracțiuni, fiecare infracțiune păstrându-și gradul său de pericol social, această primă etapă fiind normată în mod identic în ambele coduri penale. În cea de-a doua etapă — aplicarea pedepsei, potrivit Codului penal din 1969, aceeași instanță apreciază cu privire la ansamblul activității infracționale a infractorului, dând spre executare o pedeapsă pentru întreg ansamblul, pedeapsă ce reflectă pericolul social ce reiese din comiterea infracțiunilor concurente. Concursul de infracțiuni, ca formă a pluralității de infracțiuni, este așadar o situație de fapt ce îl privește pe infractor și demonstrează, de regulă, un grad de pericol social mărit pe care îl prezintă infractorul. Această a doua etapă în procesul de individualizare a pedepsei în cazul concursului de infracțiuni se desfășoară, în prezent, după regulile instituite de dispozițiile art. 39 alin. (1) și (2)

din Codul penal, care prevăd două momente ce trebuie parcurse până la aplicarea pedepsei rezultante, respectiv aplicarea pedepsei celei mai grele dintre cele stabilite pentru infracțiunile concurente și adăugarea sporului fix, obligatoriu. Curtea a reținut că dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) din actualul Cod penal, criticate de către autorul excepției, reglementează în materia sancționării concursului de infracțiuni săvârșite de persoana fizică, infractor major, pentru ipoteza în care s-au stabilit numai pedepse cu închisoarea, stabilind tratamentul penal al concursului de infracțiuni prin aplicarea sistemului cumulului juridic cu spor obligatoriu și fix. Așadar, potrivit prevederilor precitate, dacă pentru infracțiunile concurente s-au stabilit numai pedepse cu închisoarea, se va aplica pedeapsa cea mai grea, la care se adaugă un spor de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite. În context, Curtea a reținut că o limitare cu privire la quantumul pedepsei rezultante ce urmează a fi executată se face prin dispozițiile art. 60 din Codul penal, aceasta neputând fi mai mare de 30 de ani de închisoare (paragrafele 21—24).

25. Potrivit celor reținute de Curte prin Decizia nr. 711 din 27 octombrie 2015, în actualul Cod penal, legiuitorul român are o orientare mai degrabă preventivă decât represivă, de vreme ce a optat pentru reducerea limitelor speciale de pedeapsă pentru mai multe infracțiuni, concomitent cu înăsprirea tratamentului penal al pluralității de infracțiuni, în contextul în care critica principală a tendințelor legislative anterioare de majorare a limitelor maxime de pedeapsă, ca principal instrument de combatere a unor infracțiuni, a fost aceea că sistemul sancționator al vechiului Cod penal nu mai reflecta în mod corect sistemul valorilor sociale pe care legea penală este chemată să le protejeze. Astfel, în expunerea de motive la proiectul Legii privind Codul penal se arată că „soluția de dorit nu este deci o majorare dusă la absurd a limitelor de pedeapsă, care nu face altceva decât să nesocotească ierarhia valorilor sociale într-o societate democratică”. Pe de altă parte, legiuitorul a urmărit ca noul Cod penal să ofere și instrumente mult mai eficiente pentru individualizarea și sancționarea pluralității de infracțiuni, în condițiile în care, sub imperiul fostei reglementări, pluralitatea de infracțiuni, deși un indiciu important privind pericolozitatea sporită a infractorului, rămânea practic nesancționată, cauza de agravare fiind, în foarte multe situații, ignorată de instanțe în stabilirea pedepsei rezultante, din cauza faptului că sporul de pedeapsă prevăzut de lege avea un caracter facultativ. Așa încât noul Cod penal răspunde unei puternice exigențe sociale, de a reglementa mai sever tratamentul sancționator al celui care repetă comportamentul infracțional. Potrivit expunerii de motive la proiectul Legii privind Codul penal, „într-un stat de drept, întinderea și intensitatea represivunii penale trebuie să rămână în limite determinate, în primul rând, prin raportare la importanța valorii sociale lezate pentru cei care înfrâng pentru prima oară legea penală, urmând să crească progresiv pentru cei care comit mai multe infracțiuni înainte de a fi definitiv condamnați și cu atât mai mult pentru cei aflați în stare de recidivă. De aceea, limitele de pedeapsă prevăzute în partea specială trebuie corelate cu dispozițiile părții generale, care vor permite o agravare proporțională a regimului sancționator prevăzut pentru pluralitatea de infracțiuni”. Așadar, în cazul concursului de infracțiuni, pe lângă pedeapsa cea mai grea cu închisoarea — singura sancțiune aplicată, în mod obișnuit, de către instanțe sub legea veche, sub imperiul legii noi este obligatorie aplicarea unui spor egal cu o treime din totalul celorlalte pedepse. Având în vedere toate cele arătate, Curtea a reținut că, întrucât săvârșirea mai multor infracțiuni de către aceeași persoană demonstrează o perseverență pe calea infracțională a acesteia, sunt necesare sisteme de sancționare adecvate pentru asigurarea constrângerii și reeducării, iar reglementarea acestora nu trebuie să se facă decât cu respectarea Constituției și a supremației sale (paragrafele 26—28).

26. De asemenea, Curtea a reținut, prin decizia citată anterior, că individualizarea sancțiunilor de drept penal este, pe de o parte, legală — revine legiuitorului, care stabilește normativ pedepsele și celelalte sancțiuni de drept penal, prin fixarea unor limite minime și maxime ale fiecărei pedepse, care să corespundă în abstract importanței valorii sociale ocrotite, iar, pe de altă parte, judiciară — pe care o realizează judecătorul în cadrul limitelor stabilite de lege. Curtea a subliniat importanța individualizării legale a sancțiunilor de drept penal prin aceea că legiuitorul nu poate să confere judecătorului o libertate absolută în stabilirea pedepsei concrete, întrucât ar exista riscul unei interpretări și aplicări arbitrare a pedepsei. Pe de altă parte, Curtea a apreciat că, în reglementarea sancțiunilor de drept penal de către legiuitor, trebuie stabilit un echilibru între dreptul fundamental, care face obiectul limitării impuse de sancțiune, și valoarea socială a cărei protecție a determinat limitarea. Totodată, legiuitorul nu trebuie să îi ia judecătorului dreptul de a proceda la individualizarea judiciară prin stabilirea unor pedepse absolut determinate sau prin prevederea unor pedepse care, datorită aplicării lor automate, scapă oricărui control judiciar. Prin individualizarea legală, legiuitorul oferă judecătorului puterea de stabilire a pedepsei în cadrul anumitor limite predeterminate — minimul și maximum special al pedepsei, dar, totodată, îi oferă aceluiși judecător instrumentele care îi permit alegerea și determinarea unei sancțiuni concrete, în raport cu particularitățile faptei și cu persoana infractorului. Curtea a constatat că, în prima etapă a operațiunii de determinare concretă a pedepsei, în cazul concursului de infracțiuni, judecătorul stabilește pedeapsa pentru fiecare infracțiune concurentă în parte, ca și cum ar fi singură, folosind în acest scop criteriile generale de individualizare a pedepsei și, eventual, criteriile speciale, respectiv cauzele generale de agravare sau de atenuare a pedepsei. În această etapă, judecătorul realizează o individualizare a răspunderii penale pentru fiecare infracțiune care se află în pluralitatea de infracțiuni săvârșite de infractor, făcându-se abstracție de existența celorlalte infracțiuni, fiecare infracțiune păstrându-și gradul său de pericol social. Curtea reține așadar deplina independență a judecătorului în a proceda la individualizarea judiciară a sancțiunilor pentru fiecare dintre infracțiunile concurente. În cea de-a doua etapă, judecătorul identifică pedeapsa cea mai grea la care, potrivit prevederilor criticate, adaugă un spor de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite. În acest mod, aplică pedeapsa pe care inculpatul urmează să o execute pentru toate infracțiunile, așadar pedeapsa rezultantă sau pedeapsa de ansamblu, pedeapsă ce trebuie să reflecte pericolul social care reiese din comiterea infracțiunilor concurente (paragrafele 38—40).

27. În concluzie, prin Decizia nr. 711 din 27 octombrie 2015, Curtea a reținut că reglementarea tratamentului penal al concursului de infracțiuni, pentru ipoteza în care s-au stabilit numai pedepse cu închisoarea, prin aplicarea sistemului cumulului juridic cu spor obligatoriu și fix, intră în atribuțiile organului legiuitor, conform politicii penale a statului, potrivit rolului său constituțional de unică autoritate legiuitoare a țării, prevăzut la art. 61 alin. (1) din Legea fundamentală, care, realizând o individualizare legală a sancțiunilor în materie, apreciază, în concret, în funcție de o serie de criterii, printre care și frecvența fenomenului infracțional. Așa fiind, Curtea a reținut că, prin adoptarea noului regim juridic de sancționare a celor două forme de concurs de infracțiuni, real și formal — cât privește persoana fizică, infractor major —, reglementând mai sever tratamentul sancționator al celui care repetă comportamentul infracțional, Parlamentul s-a plasat în interiorul marjei sale de apreciere (paragraful 41).

28. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția de respingere a excepției de neconstituționalitate pronunțată de

Curte prin Decizia nr. 711 din 27 octombrie 2015, precum și considerentele care au fundamentat-o își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză. Curtea apreciază ca fiind nefondată — pentru motivele arătate mai sus — și critica autorilor excepției potrivit căreia, în cazul concursului de infracțiuni, după prima etapă, în care judecătorul individualizează pedeapsa pentru fiecare infracțiune concurrentă, în cea de a doua etapă, în care trebuie să se proporționalizeze pedeapsa rezultantă, judecătorul devine un simplu instrument, un executant automat al aplicării unui spor prestabilit, obligatoriu, egal cu o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite în prima etapă, ceea ce contravine principiilor constituționale privind separația puterilor în stat și realizarea justiției prin instanțele judecătorești. Prin urmare, Curtea constată că dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal nu aduc atingere prevederilor art. 1 alin. (4) și ale art. 126 alin. (1) din Constituție.

29. Referitor la pretinsa încălcare a art. 53 din Legea fundamentală, aceasta nu poate fi reținută, întrucât prevederile constituționale invocate sunt aplicabile numai în ipoteza în care există o restrângere a exercitării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, restrângere care nu s-a constatat.

30. În ceea ce privește dispozițiile art. 10 din Legea nr. 187/2012, de asemenea, Curtea s-a pronunțat asupra constituționalității acestui text de lege, în raport cu critici similare. Astfel, prin Decizia nr. 822 din 3 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 127 din 18 februarie 2016, Curtea a respins ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a art. 10 din Legea nr. 187/2012, reținând că, în baza dispozițiilor criticate, tratamentul sancționator al pluralității de infracțiuni se aplică potrivit legii noi atunci când cel puțin una dintre infracțiunile din structura pluralității a fost comisă sub legea nouă, chiar dacă pentru celelalte infracțiuni pedeapsa a fost stabilită potrivit legii vechi, mai favorabilă. Cu alte cuvinte, dacă cel puțin una dintre infracțiunile concurrente a fost comisă după intrarea în vigoare a noului Cod penal, se va aplica legea penală mai favorabilă numai la individualizarea pedepsei pentru infracțiunile comise sub legea veche, iar tratamentul sancționator al concursului va fi, în mod obligatoriu, cel prevăzut de noul Cod penal, chiar dacă este mai sever, deoarece sub imperiul acestuia s-a desăvârșit configurația concursului. Curtea a reținut că, prin reglementarea art. 10 din Legea nr. 187/2012, legiuitorul a urmărit să evite controversale doctrinare apărute în momentul intrării în vigoare a Codului penal din 1969, așa încât a consacrat explicit soluția majoritară conturată în practica acelei perioade, conform căreia tratamentul sancționator al pluralității de infracțiuni se aplică potrivit legii noi atunci când cel puțin una dintre infracțiunile din structura pluralității a fost comisă sub legea nouă, chiar dacă pentru celelalte infracțiuni pedeapsa a fost stabilită potrivit legii vechi, mai favorabile. Din interpretarea *per a contrario* a dispozițiilor art. 10 din Legea nr. 187/2012 ar rezulta interpretarea potrivit căreia tratamentul sancționator al pluralității de infracțiuni s-ar putea aplica potrivit Codului penal din 1969 sau noului Cod penal atunci când toate infracțiunile din structura pluralității au fost comise sub imperiul Codului penal din 1969. Cu alte cuvinte, s-ar putea susține că dispozițiile art. 10 din Legea nr. 187/2012 consacără, implicit, teza aplicării legii penale mai favorabile în funcție de instituții autonome. În această ipoteză, jurisprudența apărută după intrarea în vigoare a noului Cod penal a fost majoritară în a considera concursul de infracțiuni ca fiind o instituție autonomă. Legea penală mai favorabilă se determină prin raportare la fiecare instituție care se aplică în mod autonom, astfel că, dacă încadrarea faptei s-a făcut după una dintre legi, care este mai favorabilă, aceasta nu exclude aplicarea dispozițiilor din cealaltă lege cu privire la recidivă sau la concursul de infracțiuni, dacă acestea sunt mai favorabile. S-a arătat că, de pildă, concursul de infracțiuni face parte dintre acele instituții juridico-penale (ca și prescripția,

suspendarea executării pedepsei ș.a.) ale căror reguli se aplică, în cazul succesiunii de legi penale în timp, în mod autonom, independent de încadrarea juridică a faptelor după legea nouă sau după cea anterioară. Prin Decizia Curții Constituționale nr. 265 din 6 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 372 din 20 mai 2014, s-a statuat însă că „dispozițiile art. 5 din Codul penal sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile”, așa încât determinarea legii penale mai favorabile în cazul concursului de infracțiuni va depinde de încadrarea juridică dată infracțiunilor concurrente. Potrivit considerentelor Deciziei nr. 265 din 6 mai 2014, rațiunea pentru care, în esență, s-a apreciat că doar aplicarea globală a legii penale mai favorabile este constituțională — deoarece, în caz contrar, „prin combinarea dispozițiilor penale din mai multe legi succesive se creează, pe cale judiciară, o a treia lege care neagă rațiunea de politică penală concepută de legiuitor” —, este aceea că, „în activitatea de interpretare a legii, judecătorul trebuie să realizeze un echilibru între spiritul și litera legii, între exigențele de redactare și scopul urmărit de legiuitor, fără a avea competența de a legifera, prin substituirea autorității competente în acest domeniu”. Crearea unei *lex tertia* de către judecător în aplicarea legii a determinat Curtea să statueze asupra imposibilității de a aplica legea penală pe instituții autonome, împiedicând astfel judecătorul să intre în sfera de atribuții a puterii legislative (paragrafele 12—14).

31. Totodată, Curtea a reținut, prin Decizia nr. 822 din 3 decembrie 2015, că, aparent, art. 10 din Legea nr. 187/2012 instituie, prin voința legiuitorului, o *lex tertia*, permițând, în privința tratamentului sancționator al pluralității de infracțiuni, aplicarea unei alte legi decât cele aplicate pentru majoritatea infracțiunilor componente ale pluralității. Curtea a constatat, însă, că art. 10 din Legea nr. 187/2012 reglementează tratamentul sancționator al pluralității de infracțiuni care și-a desăvârșit configurația prin comiterea ultimei infracțiuni sub legea nouă, așa încât pedeapsa rezultantă urmează să se aplice potrivit principiului „legii mai conforme cu interesele apărării sociale”, care este legea nouă. Curtea a reținut că stabilirea limitelor apărării sociale este atributul exclusiv al legiuitorului, conform politicii penale a statului, potrivit rolului său constituțional de unică autoritate legiuitoare a țării, prevăzut la art. 61 alin. (1) din Legea fundamentală. De altfel, Curtea a constatat că, în aplicarea pedepsei rezultante, în ipoteza reglementată de art. 10 din Legea nr. 187/2012, nu se poate reține existența unei succesiuni de legi penale, momentul în raport cu care se apreciază aplicarea legii penale în timp fiind cel al realizării integrale, al definitivării concursului real de infracțiuni. În aceste condiții este obligatorie aplicarea legii noi tratamentul sancționator al concursului de infracțiuni, așadar doar atunci când cel puțin una dintre infracțiunile concurrente a fost săvârșită după intrarea în vigoare a noii legi, nefiind obligatorie aplicarea legii noi atunci când toate faptele sunt comise sub legea veche, dar judecarea lor are loc sub legea nouă, în această din urmă ipoteză urmând a se face aplicarea celor statuate de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 265 din 6 mai 2014. Curtea a reținut că inculpatul, prin săvârșirea unei infracțiuni și sub imperiul legii noi, a înțeles să o încalce și pe aceasta, expunându-se consecințelor care derivă din acest fapt, așa încât aplicarea dispozițiilor legii noi în privința concursului, în ipoteza săvârșirii unei infracțiuni sub legea nouă, era previzibilă pentru inculpat. În aceste condiții, Curtea a constatat că este pe deplin justificată opțiunea legiuitorului de a reglementa tratamentul sancționator al pluralității de infracțiuni în mod diferit, după cum toate infracțiunile din structura pluralității au fost comise sub imperiul Codului penal din 1969, judecarea lor având loc sub legea nouă, situație tranzitorie în care aplicarea legii penale mai favorabile se va face potrivit

Deciziei Curții nr. 265 din 6 mai 2014, ori cel puțin una dintre infracțiunile din structura pluralității a fost comisă sub legea nouă, în această din urmă ipoteză urmând a se aplica pedeapsa rezultantă potrivit legii noi — ce reflectă interesele apărării sociale la acel moment — sub incidența căreia s-a definitivat concursul de infracțiuni (paragrafele 15, 16 și 18).

32. Deoarece nu au apărut elemente noi, care să impună reconsiderarea jurisprudenței Curții, atât soluția de respingere a excepției de neconstituționalitate pronunțată de Curte prin Decizia nr. 822 din 3 decembrie 2015, cât și considerentele care au fundamentat-o își păstrează valabilitatea și în cauza de față, în care Curtea constată — pentru motivele mai sus arătate —, că dispozițiile art. 10 din Legea nr. 187/2012 nu aduc atingere prevederilor art. 15 alin. (2) din Constituție.

33. În același sens este și Decizia nr. 210 din 12 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 440 din 13 iunie 2016, prin care, cu privire la critica potrivit căreia dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal și ale art. 10 din Legea nr. 187/2012 ar aduce atingere cerințelor art. 7 referitor la legalitatea pedepsei din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Curtea a reținut, la paragraful 27, că textele de lege menționate îndeplinesc cerințele de claritate, accesibilitate și previzibilitate a legii și nu conduc la o aplicare retroactivă a legii penale mai defavorabile inculpatului. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, art. 7 paragraful 1 din Convenție, care consacră principiul legalității incriminării și pedepsei (*nullum crimen, nulla poena sine lege*), pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care, anterior, nu constituiau infracțiuni, prevede și principiul potrivit căruia legea trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele aplicabile, această cerință fiind îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate, care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și care este

pedeapsa pe care o riscă în virtutea acestora. Totodată, Curtea de la Strasbourg a statuat că noțiunea de „*drept*” folosită la art. 7 corespunde celei de „*lege*” care apare în alte articole din Convenție și înglobează atât prevederile legale, cât și practica judiciară, presupunând cerințe calitative, îndeosebi cele ale accesibilității și previzibilității (Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în *Cauza Cantoni împotriva Franței*, paragraful 29, Hotărârea din 22 iunie 2000, pronunțată în *Cauza Coërme și alții împotriva Belgiei*, paragraful 145, Hotărârea din 7 februarie 2002, pronunțată în *Cauza E.K. împotriva Turciei*, paragraful 51, Hotărârea din 29 martie 2006, pronunțată în *Cauza Achour împotriva Franței*, paragrafele 41 și 42, Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată în *Cauza Dragotoniou și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragrafele 33 și 34, Hotărârea din 12 februarie 2008, pronunțată în *Cauza Kafkaris împotriva Ciprului*, paragraful 140, Hotărârea din 20 ianuarie 2009, pronunțată în *Cauza Sud Fondi srl și alții împotriva Italiei*, paragrafele 107 și 108, Hotărârea din 17 septembrie 2009, pronunțată în *Cauza Scoppola împotriva Italiei (nr. 2)*, paragrafele 93, 94 și 99, Hotărârea din 21 octombrie 2013, pronunțată în *Cauza Del Rio Prada împotriva Spaniei*, paragrafele 78, 79 și 91). Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că semnificația noțiunii de previzibilitate depinde într-o mare măsură de conținutul textului despre care este vorba și de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și de calitatea destinatarilor săi. Principiul previzibilității legii nu se opune ideii ca persoana în cauză să fie determinată să recurgă la îndrumări clarificatoare pentru a putea evalua, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea rezulta dintr-o anumită faptă. Este, în special, cazul profesioniștilor, care sunt obligați să dea dovadă de o mare prudență în exercitarea profesiei lor, motiv pentru care se așteaptă din partea lor să acorde o atenție specială evaluării riscurilor pe care aceasta le prezintă (*Cantoni*, paragraful 35, *Dragotoniou și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragraful 35, *Sud Fondi srl și alții împotriva Italiei*, paragraful 109).

34. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi în ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal și cu unanimitate de voturi în ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 10 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Daniel Tiberiu Damian în Dosarul nr. 429/39/2015 al Curții de Apel Suceava — Secția penală și pentru cauze cu minori, de Gabor Matei, Gabor Rupi și Gabor Janos în Dosarul nr. 13.221/211/2015 al Judecătorei Cluj-Napoca — Secția penală, de Cătălin Ursu și Oana Elena Apreutesei în Dosarul nr. 4.567/89/2012 al Curții de Apel Iași — Secția penală și pentru cauze cu minori, de George Ovidiu Acatrinei în Dosarul nr. 1.754/112/2015 al Tribunalului Bistrița Năsăud — Secția penală și de Carmen Ioana Chicea în Dosarul nr. 14.505/211/2013 al Tribunalului Cluj — Secția penală și constată că dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal și ale art. 10 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate. Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Suceava — Secția penală și pentru cauze cu minori, Judecătorei Cluj-Napoca — Secția penală, Curții de Apel Iași — Secția penală și pentru cauze cu minori, Tribunalului Bistrița Năsăud — Secția penală și Tribunalului Cluj — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 12 iulie 2016.

PREȘEDINTELE INTERIMAR AL CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Oana Cristina Puică

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI**GUVERNUL ROMÂNIEI****HOTĂRÂRE**

pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 636/2016 privind stabilirea măsurilor tehnice necesare bunei organizări și desfășurări a alegerilor pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2016, precum și pentru completarea Hotărârii Guvernului nr. 637/2016 privind stabilirea cheltuielilor necesare pregătirii, organizării și desfășurării în bune condiții a alegerilor pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2016

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. I. — Hotărârea Guvernului nr. 636/2016 privind stabilirea măsurilor tehnice necesare bunei organizări și desfășurări a alegerilor pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 691 din 6 septembrie 2016, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 2, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) Ministerul Afacerilor Interne asigură achiziționarea timbrilor autocolante, respectiv a plicurilor din plastic transparent, înseriate, prevăzute cu sistem de sigilare, necesare în cadrul procedurilor prevăzute la art. 92 alin. (1) teza I din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, cu modificările și completările ulterioare, precum și confecționarea ștampilelor cu mențiunea «VOTAT».”

2. După articolul 3 se introduce un nou articol, articolul 31, cu următorul cuprins:

„Art. 31. — (1) Operatorul de calculator al biroului electoral al secției de vot asigură înregistrarea video-audio neîntreruptă a procedurilor realizate de la încheierea votării și până la părăsirea localului secției de vot de către membrii biroului electoral al secției de votare, în scopul asigurării posibilității organismelor electorale de a verifica respectarea dispozițiilor art. 92 și 93 din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Operatorul de calculator trebuie să realizeze înregistrarea video-audio prevăzută la alin. (1) dintr-o poziție fixă, de la o distanță medie, pe un cadru general.

(3) Se interzice operatorului de calculator să realizeze copii ale înregistrării video-audio, ori să permită accesul altor persoane la înregistrare.

(4) Dispozițiile alin. (1)—(3) se aplică în mod corespunzător și în cazul procedurilor de numărare a voturilor prin corespondență.

(5) Pentru secțiile de votare din străinătate, dispozițiile alin. (1)—(3) se aplică, după caz, cu luarea în considerare a condițiilor specifice privind organizarea secțiilor de votare în străinătate.”

3. La articolul 5 alineatul (1), după litera b) se introduce o nouă literă, litera c), cu următorul cuprins:

„c) asigură terminalele informatice necesare înregistrării video-audio a procedurilor în condițiile prevăzute la art. 31.”

4. La articolul 5, după alineatul (3) se introduc patru noi alineate, alineatele (4)—(7), cu următorul cuprins:

„(4) Serviciul de Telecomunicații Speciale verifică existența înregistrării video-audio, consemnează aspectele constatate în procesul-verbal de primire a terminalelor informatice și le mută pe un mediu de stocare, cu ocazia primirii terminalelor informatice de la operatorii de calculator. Înregistrările video-audio se păstrează pentru o perioadă de 3 luni de la data publicării rezultatelor alegerilor în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(5) Serviciul de Telecomunicații Speciale pune la dispoziția organismelor electorale prevăzute la art. 7 alin. (1) din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare, la cererea acestora, pentru soluționarea unei contestații, cereri sau sesizări în materie electorală, copii ale înregistrării video-audio realizată în condițiile art. 31. Copiile se restituie după soluționarea contestației, cererii sau a sesizării.

(6) La împlinirea termenului prevăzut la alin. (4) Serviciul de Telecomunicații Speciale distruge, prin proceduri ireversibile, înregistrările și eventuale copii realizate pentru scopul prevăzut la alin. (5).

(7) Serviciul de Telecomunicații Speciale furnizează Ministerului Afacerilor Interne date strict necesare îndeplinirii atribuțiilor prevăzute la art. 2.”

Art. II. — Hotărârea Guvernului nr. 637/2016 privind stabilirea cheltuielilor necesare pregătirii, organizării și desfășurării în bune condiții a alegerilor pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 691 din 6 septembrie 2016, se completează după cum urmează:

1. La articolul 5 alineatul (1), după litera f) se introduce o nouă literă, litera g), cu următorul cuprins:

„g) cheltuielile pentru asigurarea plicurilor din plastic transparent, înseriate, prevăzute cu sistem de sigilare, necesare în cadrul procedurilor de la art. 92 alin. (1) teza I din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare.”

2. La articolul 5 alineatul (2), după litera j) se introduce o nouă literă, litera j¹), cu următorul cuprins:

„j¹) cheltuielile pentru dotarea și funcționarea birourilor electorale de circumscripție județene și a municipiului București și oficiilor electorale;”.

PRIM-MINISTRU
DACIAN JULIEN CIOLOȘ

Contrasemnează:
Ministrul afacerilor interne,
Ioan-Dragoș Tudorache
p. Președintele Autorității Electorale Permanente,
Marian Muhuleț
Ministrul finanțelor publice,
Anca Dana Dragu
Ministrul afacerilor externe,
Lazăr Comănescu

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind reglementarea unor măsuri financiare temporare pentru stimularea gradului de absorbție a fondurilor alocate pentru agricultură în cadrul schemelor de plăți directe pentru agricultură care se finanțează din Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA)

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 28 alin. (1) din Legea bugetului de stat pe anul 2016 nr. 339/2015, cu modificările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — (1) În vederea stimulării gradului de absorbție a fondurilor alocate pentru agricultură în cadrul schemelor de plăți directe pentru agricultură care se finanțează din Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA), se aprobă, până la data de 31 decembrie 2016, alocarea temporară din venituri din privatizare de către Ministerul Finanțelor Publice a sumei de 1.434.268 mii lei, în echivalent euro, Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

(2) Sumele alocate Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale din veniturile din privatizare și utilizate vor fi rambursate Ministerului Finanțelor Publice în euro din sumele restituite cu această destinație de către Uniunea Europeană, până la data de 31 decembrie 2016.

(3) Din suma prevăzută la alin. (1) se decontează cheltuielile eligibile aferente schemelor de plăți directe pentru agricultură, care se finanțează din Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA), respectiv avansul aferent anului 2016, astfel:

a) avansul privind plata unică pe suprafață aferentă anului 2016, corespunzător unui quantum al plății unice pe suprafață de minimum 96,88 euro/ha;

b) avansul privind plata redistributivă I și II, corespunzător unui quantum al plății de minimum 5,00 euro/ha și, respectiv, 48,85 euro/ha;

c) avansul privind plata pentru practicile agricole benefice pentru climă și mediu, corespunzător unui quantum al plății de minimum 57,37 euro/ha;

d) avansul privind plata pentru tinerii fermieri, corespunzător unui quantum al plății de minimum 22,87 euro/ha.

Art. 2. — (1) Ministerul Finanțelor Publice, prin Direcția generală de trezorerie și datorie publică, efectuează transferul în euro al sumei prevăzute la art. 1 alin. (1), în maximum două zile lucrătoare de la data solicitării de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

(2) Echivalentul în euro al sumei prevăzute la art. 1 alin. (1) se determină pe baza cursului Băncii Naționale a României valabil la data efectuării transferului sumelor în valută din contul 3216.800000EUR „Disponibil la vedere. Alte depozite atrase MFP/EURO”, deschis la Banca Națională a României pe numele Ministerului Finanțelor Publice, în contul analitic denominat în euro 3216800200EUR „Disponibil fonduri nerambursabile aferente politicii agricole comune și a politicii de pescuit”, deschis la Banca Națională a României, administrat de ministrul agriculturii și dezvoltării rurale.

(3) Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale efectuează schimbul valutar al întregii sume în euro transferate potrivit alin. (1) și virează echivalentul în lei al sumei rezultate în contul 57.09.03.80 „Disponibil din sume alocate temporar din venituri din privatizare în cazul indisponibilităților temporare FEAGA pentru perioada de programare 2014—2020 conform

OUG 49/2015—FEGA 2014—2020”, deschis la Activitatea de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București.

Art. 3. — (1) Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale virează în contul 20.D.41.04.00 „Sume aferente fondurilor externe nerambursabile”, deschis pe numele Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, denumită în continuare APIA, la Activitatea de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București, suma rezultată în urma operațiunii de schimb valutar prevăzută la art. 2 alin. (3), eșalonat pe baza solicitărilor de fonduri ale acesteia.

(2) Decontarea plăților reprezentând cheltuieli aferente schemelor de plăți directe se efectuează de către APIA prin virament în contul beneficiarului până la data de 30 noiembrie 2016.

(3) APIA va restitui Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale sumele neutilizate până la data de 2 decembrie 2016, urmând ca acesta să restituie la rândul său Ministerului Finanțelor Publice contravaloarea în euro a sumelor neutilizate din veniturile din privatizare în contul prevăzut la art. 2 alin. (2), până la data de 30 decembrie 2016.

(4) Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale raportează Ministerului Finanțelor Publice sumele virate către APIA, potrivit alin. (1), la data efectuării acestui transfer.

Art. 4. — (1) Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale are obligația ca, în termen de 3 zile lucrătoare de la data încasării sumelor de la Comisia Europeană, să reconstituie veniturile din privatizare utilizate, prin transferarea echivalentului în euro din contul analitic denominat în euro „Disponibil fonduri nerambursabile aferente politicii agricole comune și a politicii de pescuit”, deschis la Banca Națională a României pe numele său, în contul Ministerului Finanțelor Publice „Disponibil la vedere. Alte depozite atrase MFP/EURO”, deschis la Banca Națională a României.

(2) În cazul în care sumele restituite de Uniunea Europeană, reprezentând cheltuielile efectuate pe seama veniturilor din privatizare sunt diminuate cu sumele corespunzătoare prevăzute la art. 6 alin. (1) lit. e)—g) și i) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 49/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene nerambursabile aferente politicii agricole comune, politicii comune de pescuit și politicii maritime integrate la nivelul Uniunii Europene, precum și a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru perioada de programare 2014—2020 și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul garantării, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 56/2016, reconstituirea veniturilor din privatizare în euro până la sfârșitul perioadei prevăzute la art. 1 alin. (1) se asigură de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale. Contravaloarea în euro a acestor sume se virează în contul Ministerului Finanțelor Publice „Disponibil la

vedere. Alte depozite atrase MFP/EURO”, deschis la Banca Națională a României, prevăzut la art. 2 alin. (2).

Art. 5. — Sumele în euro încasate potrivit art. 3 alin. (3) și art. 4, până la concurența totală a sumei alocate de Ministerul

Finanțelor Publice potrivit prevederilor art. 2 alin. (2), se înregistrează ca venituri din privatizare în valută și se stinge obligația Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale de restituire a sumei alocate din venituri din privatizare în euro.

PRIM-MINISTRU
DACIAN JULIEN CIOLOȘ

Contrasemnează:
Ministrul agriculturii și dezvoltării rurale,
Achim Irimescu
Ministrul finanțelor publice,
Anca Dana Dragu

București, 19 octombrie 2016.
Nr. 766.

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul sistemului asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă și al securității și sănătății în muncă

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. I. — Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 174/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 181 din 18 martie 2002, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 6 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 6. — (1) În vederea acordării drepturilor ori măsurilor de stimulare a ocupării forței de muncă care se suportă din bugetul asigurărilor pentru șomaj, veniturile prevăzute la art. 5 pct. IV lit. c), art. 17 alin. (1) lit. f), art. 34 alin. (1) lit. b) și alin. (3) lit. b) și art. 66 alin. (1) din lege sunt venituri lunare, care se determină prin raportarea venitului impozabil, certificat de către organele fiscale teritoriale subordonate Agenției Naționale de Administrare Fiscală, la numărul de luni aferente unui an fiscal.

(2) Informațiile privind veniturile certificate prevăzute la alin. (1) se obțin la solicitarea agențiilor pentru ocuparea forței de muncă județene, respectiv a municipiului București, de la organele fiscale teritoriale subordonate Agenției Naționale de Administrare Fiscală, din adeverințele de venit eliberate în conformitate cu prevederile art. 69 alin. (4) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare. Adeverințele de venit pot fi emise și transmise și în formă electronică, în baza unui protocol încheiat între cele două agenții în conformitate cu prevederile art. 69 alin. (5) din Legea nr. 207/2015, cu modificările și completările ulterioare.

(3) În cazul în care persoana se prezintă cu adeverința de venit eliberată, conform prevederilor legale, de către organele fiscale teritoriale subordonate Agenției Naționale de Administrare Fiscală, inclusiv prin intermediul spațiului privat virtual, reglementat prin Procedura de comunicare prin mijloace

electronice de transmitere la distanță între Agenția Națională de Administrare Fiscală și persoanele fizice, aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.154/2014, cu modificările și completările ulterioare, în scopul acordării drepturilor și măsurilor de stimulare prevăzute la alin. (1), agențiile pentru ocuparea forței de muncă județene, respectiv a municipiului București, sunt obligate să o accepte.”

2. La articolul 10, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) În vederea încheierii unui contract de asigurare pentru șomaj, calitatea de asigurat în sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, precum și în sistemul asigurărilor sociale de sănătate se dovedește cu contractul de asigurare sau cu orice alt document justificativ al calității de asigurat în cadrul acestor sisteme de asigurări sociale, eliberat de instituțiile competente potrivit legii, în format electronic cu semnătură electronică extinsă, bazată pe un certificat calificat sau în format pe hârtie în original.”

3. La articolul 10, după alineatul (2) se introduc două noi alineate, alineatele (2¹) și (2²), cu următorul cuprins:

„(2¹) Documentele justificative prevăzute la alin. (2) se pot obține de către agențiile pentru ocuparea forței de muncă județene, respectiv a municipiului București din sistemele informatice ale Casei Naționale de Asigurări de Sănătate și ale Casei Naționale de Pensii Publice, prin sistemul informatic al Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, în condițiile în care persoanele prevăzute la art. 20 și 22¹ din lege solicită și își exprimă expres acordul în acest sens.

(2²) Prevederile alin. (2¹) se aplică de la data la care documentele justificative sunt disponibile electronic Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, prin sistemele informatice, dată care se face publică pe pagina de internet a instituției.”

4. La articolul 19¹, după alineatul (8) se introduce un nou alineat, alineatul (9), cu următorul cuprins:

„(9) În situația consilierilor locali, județeni sau ai municipiului București, care realizează venituri reprezentând indemnizație de ședință, în condițiile în care pentru aceste persoane și asupra veniturilor respective există obligația de plată a contribuțiilor la bugetul asigurărilor pentru șomaj, conform prevederilor legale, perioada reprezentând luna în care se realizează astfel de venituri și în care se datorează contribuțiile la bugetul asigurărilor pentru șomaj, conform prevederilor legale, constituie stagiul de cotizare în sistemul asigurărilor pentru șomaj.”

5. La articolul 34, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Cererile prevăzute la alin. (1) și (2), precum și la art. 31 se pot transmite și prin fax, prin e-mail sau prin poștă.”

6. La articolul 43², alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Documentele prevăzute la alin. (2) se prezintă fie personal, fie prin scrisori recomandate cu confirmare de primire, fie prin fax sau e-mail.”

7. La articolul 45 alineatul (1), partea introductivă și literele b) și c) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 45. — (1) Pentru acordarea primelor de mobilitate prevăzute la art. 74 și 75 din lege, persoanele vor depune sau vor transmite prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, fax sau e-mail la agenția pentru ocuparea forței de muncă județeană sau a municipiului București, unde se află în evidență, următoarele documente, după caz:

b) actul de identitate, care să ateste domiciliul. În cazul în care persoanele optează pentru depunerea documentelor la agenția pentru ocuparea forței de muncă județeană sau a municipiului București, actul de identitate se prezintă în original sau în copie legalizată în vederea efectuării, de către personalul agenției, a unei copii certificate pentru conformitate cu originalul. În cazul în care persoanele optează pentru transmiterea documentelor prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, fax sau e-mail, actul de identitate se acceptă în copie certificată pentru conformitate cu originalul de către titular;

c) dovada încadrării în muncă printr-un act eliberat de angajator, pe suport hârtie sau în format electronic cu semnătură electronică extinsă, bazată pe un certificat calificat, cu precizarea locului de muncă unde persoana urmează să își desfășoare activitatea;”

8. La articolul 60², alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Documentele prevăzute la alin. (1) și (2) se prezintă în original pentru certificare de funcționarul public al agenției pentru ocuparea forței de muncă județene sau a municipiului București, iar copiile certificate se păstrează de către agenția pentru ocuparea forței de muncă județeană sau a municipiului București.”

9. La articolul 60², după alineatul (6) se introduce un nou alineat, alineatul (7), cu următorul cuprins:

„(7) Documentele prevăzute la alin. (2) lit. a), b), e) și f) se pot prelua direct de la autoritățile și instituțiile competente, la solicitarea tinerilor cu risc de marginalizare socială, fiind acceptate inclusiv documentele eliberate în format electronic cu semnătură electronică extinsă, bazată pe un certificat calificat.”

10. După articolul 61² se introduce un nou articol, articolul 61³, cu următorul cuprins:

„Art. 61³. — (1) În cazul în care angajatorii care au încheiat convenții cu agențiile pentru ocuparea forței de muncă județene, respectiv a municipiului București, pentru a beneficia de drepturi bănești lunare, acordate, potrivit prevederilor legale, sub formă

de scutiri de la plata contribuției sau deduceri din contribuția pe care angajatorul are obligația de a o plăti lunar la bugetul asigurărilor pentru șomaj sau angajatorii care beneficiază, conform prevederilor legale, de reducerea sumei reprezentând contribuția datorată de angajator bugetului asigurărilor pentru șomaj, în condițiile art. 93 din lege, își schimbă sediul sau, după caz, domiciliul ori reședința și, prin urmare, sunt înregistrați fiscal la un alt organ fiscal teritorial subordonat Agenției Naționale de Administrare Fiscală, în perioada în care, după caz: beneficiază, conform prevederilor legale, de respectivele drepturi bănești sau au obligația legală de a menține raporturile de muncă, dosarul care conține documentele în baza cărora se acordă sau au fost acordate drepturile bănești respective se transferă în copie certificată conform cu originalul agenției pentru ocuparea forței de muncă județene sau a municipiului București în a cărei rază se află sediul, domiciliul sau reședința.

(2) Transferul dosarului prevăzut la alin. (1) se realizează în baza comunicării scrise a angajatorului către agenția pentru ocuparea forței de muncă județeană, respectiv a municipiului București, cu care a încheiat convenția sau a stabilit acordarea reducerii sumei reprezentând contribuția datorată de angajator bugetului asigurărilor pentru șomaj, în condițiile art. 93 din lege și verificării informațiilor electronic, prin sistem informatic sau orice altă modalitate, la Agenția Națională de Administrare Fiscală și după caz, la Oficiul Național pentru Registrul Comerțului sau la Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date, după caz, sau la unitățile teritoriale ale acestora.

(3) Comunicarea prevăzută la alin. (2) se poate depune la sediul agenției pentru ocuparea forței de muncă județene, respectiv a municipiului București sau transmite prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, fax sau e-mail.

(4) Agenția pentru ocuparea forței de muncă județeană sau a municipiului București în a cărei rază se află noul sediu, domiciliu sau reședință și înregistrarea fiscală a angajatorului va acorda drepturile bănești respective de care mai poate beneficia angajatorul, cu respectarea dispozițiilor legale care reglementează acordarea acestora, și se subrogă în drepturile și obligațiile agenției pentru ocuparea forței de muncă județene, respectiv a municipiului București, care a încheiat convenția sau a stabilit acordarea reducerii sumei reprezentând contribuția datorată de angajator bugetului asigurărilor pentru șomaj, în condițiile art. 93 din lege.”

11. La anexa nr. 13, paragraful 5, „Completat și semnat în fața noastră.”, și paragraful 6, „Semnătura”, precum și explicația aferentă paragrafului 6, **)” se elimină.**

Art. II. — Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii securității și sănătății în muncă nr. 319/2006, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.425/2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 882 din 30 octombrie 2006, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. După articolul 80 se introduce un nou articol, articolul 80¹, cu următorul cuprins:

„Art. 80¹. — Durata instruirii lucrătorilor în domeniul securității și sănătății în muncă, pentru fiecare dintre cele 3 faze prevăzute la art. 77 și pentru instruirea periodică efectuată suplimentar celei programate prevăzută la art. 98, nu va fi mai mică de 1 oră și se stabilește prin programul de instruire-testare elaborat la nivelul întreprinderii și/sau unității potrivit prevederilor art. 15 alin. (1) pct. 8, datat și aprobat de către angajator.”

2. La articolul 87, alineatul (2) se abrogă.

3. La articolul 87, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Persoanelor prevăzute la art. 82 li se vor prezenta succint activitățile, riscurile și măsurile de prevenire și protecție din întreprindere și/sau unitate.”

4. La articolul 92, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Durata instruirii la locul de muncă se stabilește de către angajator, împreună cu:

- a) conducătorul locului de muncă respectiv; sau
- b) lucrătorul desemnat; sau
- c) serviciul intern de prevenire și protecție; sau
- d) serviciul extern de prevenire și protecție.”

5. La articolul 96, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Intervalul dintre două instruirii periodice și periodicitatea verificării instruirii vor fi stabilite prin programul de instruire-

testare elaborat la nivelul întreprinderii și/sau unității potrivit prevederilor art. 15 alin. (1) pct. 8, în funcție de condițiile locului de muncă și/sau postului de lucru.”

6. Articolul 99 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 99. — Durata instruirii periodice prevăzute la art. 98 se stabilește de către angajator, împreună cu:

- a) conducătorul locului de muncă respectiv; sau
- b) lucrătorul desemnat; sau
- c) serviciul intern de prevenire și protecție; sau
- d) serviciul extern de prevenire și protecție.”

PRIM-MINISTRU
DACIAN JULIEN CIOLOȘ

Contrasemnează:

Ministrul muncii, familiei, protecției sociale
și persoanelor vârstnice,

Dragoș-Nicolae Pîslaru

Ministrul sănătății,

Vlad Vasile Voiculescu

Ministrul pentru consultare publică și dialog civic,

Victoria-Violeta Alexandru

Ministrul comunicațiilor și pentru societatea informațională,

Delia Popescu

Ministrul finanțelor publice,

Anca Dana Dragu

București, 19 octombrie 2016.
Nr. 767.

DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI

GUVERNUL ROMÂNIEI

PRIM-MINISTRUL

DECIZIE

privind numirea domnului Mihai Tămâian în funcția de secretar de stat la Ministerul Transporturilor

Având în vedere Adresa Ministerului Transporturilor nr. 38.608 din 18 octombrie 2016, înregistrată la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/17.483/FMT din 18 octombrie 2016,

în temeiul art. 15 lit. d) și al art. 19 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Mihai Tămâian se numește în funcția de secretar de stat la Ministerul Transporturilor.

PRIM-MINISTRU
DACIAN JULIEN CIOLOȘ

Contrasemnează:

Secretarul general al Guvernului,
Florin Marius Tacu

București, 21 octombrie 2016.
Nr. 324.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL FONDURILOR EUROPENE

ORDIN

pentru publicarea Memorandumului de înțelegere dintre Regatul Norvegiei și Guvernul României privind implementarea Mecanismului financiar norvegian 2014—2021

În conformitate cu dispozițiile art. 28 alin. (2) din Legea nr. 590/2003 privind tratatele,

în temeiul art. 8 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 43/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Fondurilor Europene, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul fondurilor europene emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă publicarea Memorandumului de înțelegere dintre Regatul Norvegiei și Guvernul României privind implementarea Mecanismului financiar norvegian 2014—2021, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul fondurilor europene,
Cristian Ghinea

București, 19 octombrie 2016.
Nr. 2.101.

MEMORANDUM DE ÎNȚELEGERE

privind implementarea Mecanismului financiar norvegian 2014—2021

între Regatul Norvegiei, denumit în continuare *Norvegia*, și Guvernul României, denumit în continuare *stat beneficiar*, denumite în continuare împreună *părți*

Întrucât Acordul dintre Regatul Norvegiei și Uniunea Europeană privind Mecanismul financiar norvegian 2014—2021 stabilește un mecanism financiar (denumit în continuare *Mecanismul financiar norvegian 2014—2021*) prin care Norvegia contribuie la reducerea disparităților economice și sociale în Spațiul Economic European,

întrucât Mecanismul financiar norvegian 2014—2021 urmărește întărirea relațiilor dintre Norvegia și statul beneficiar în beneficiul reciproc al cetățenilor lor,

întrucât cooperarea sporită între Norvegia și statul beneficiar va contribui la asigurarea unei Europe stabile, pașnice și prospere, pe baza bunei guvernări, instituțiilor democratice, statului de drept, respectării drepturilor omului și dezvoltării durabile,

întrucât părțile sunt de acord să stabilească un cadru de cooperare pentru a asigura implementarea eficace a Mecanismului financiar norvegian 2014—2021,

au convenit următoarele:

ARTICOLUL 1

Obiective

1. Obiectivele generale ale Mecanismului financiar norvegian 2014—2021 sunt de a contribui la reducerea disparităților economice și sociale în Spațiul Economic European și la întărirea relațiilor bilaterale dintre Norvegia și statele beneficiare prin contribuții financiare în sectoarele prioritare enumerate în paragraful 2. Prin urmare, părțile semnatare ale prezentului memorandum de înțelegere vor depune eforturi pentru a selecta pentru finanțare programe ce contribuie la atingerea acestor obiective.

2. Contribuția financiară este alocată pentru următoarele sectoare prioritare:

- a) Inovare, cercetare, educație și competitivitate;
- b) Incluziune socială, ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor și combaterea sărăciei;
- c) Mediu, energie, schimbări climatice și economie cu emisii reduse de carbon;
- d) Cultură, societate civilă, bună guvernare și drepturi și libertăți fundamentale; și
- e) Justiție și afaceri interne.

ARTICOLUL 2

Cadru legal

Prezentul memorandum de înțelegere se citește corelat cu următoarele documente care, împreună cu prezentul memorandum de înțelegere, constituie cadrul legal al Mecanismului financiar norvegian 2014—2021:

a) Acordul dintre Regatul Norvegiei și Uniunea Europeană privind Mecanismul financiar norvegian 2014—2021 (denumit în continuare *Acordul*);

b) Regulamentul privind implementarea Mecanismului financiar norvegian 2014—2021 (denumit în continuare *Regulamentul*) emis de Norvegia în conformitate cu articolul 10.5 din *Acord*;

c) acordurile de program ce se vor încheia pentru fiecare program; și

d) ghidurile adoptate de Ministerul Norvegian al Afacerilor Externe (denumit în continuare *MNAE*) în conformitate cu Regulamentul.

ARTICOLUL 3

Cadru financiar

1. În conformitate cu articolul 2.1 din *Acord*, suma totală a contribuției financiare este de 1.253,7 milioane euro în tranșe anuale de 179,1 milioane euro pe parcursul perioadei cuprinse între 1 mai 2014 și 30 aprilie 2021 inclusiv.

2. În conformitate cu articolul 6 din *Acord*, o sumă totală de 227.300.000 euro va fi pusă la dispoziția statului beneficiar pe perioada menționată în paragraful 1.

3. În conformitate cu articolul 3.2.b) din *Acord*, 1% din suma totală menționată în paragraful 2 este rezervat pentru fondul pentru promovarea muncii decente și a dialogului tripartit.

4. În conformitate cu articolul 10.4 din *Acord* și articolul 1.9 din *Regulament*, costurile de management ale Norvegiei se suportă din suma totală menționată mai sus. În *Regulament* sunt stabilite prevederi suplimentare în acest sens. Suma netă a alocării ce va fi pusă la dispoziția statului beneficiar este de 210.252.500 euro.

ARTICOLUL 4

Roluri și responsabilități

1. Norvegia va pune la dispoziție fonduri pentru sprijinirea programelor eligibile propuse de statul beneficiar și agreeate de *MNAE* în cadrul sectoarelor prioritare enumerate în articolul 3.1 din *Acord* și în cadrul ariilor de program enumerate în anexa la *Acord*. Norvegia și statul beneficiar vor coopera pentru elaborarea notelor conceptuale ce definesc cuprinderea și rezultatele așteptate pentru fiecare program.

2. Statul beneficiar asigură cofinanțarea completă a programelor ce beneficiază de sprijin prin Mecanismul financiar norvegian 2014—2021 în conformitate cu anexa B și cu acordurile de program.

3. *MNAE* gestionează Mecanismul financiar norvegian 2014—2021 și adoptă decizii cu privire la acordarea asistenței financiare în conformitate cu *Regulamentul*.

4. *MNAE* este asistat de Oficiul Mecanismului Financiar (denumit în continuare *OMF*). *OMF* este responsabil pentru derularea operațiunilor curente ale Mecanismului financiar norvegian 2014—2021 și servește drept punct de contact.

ARTICOLUL 5

Desemnarea autorităților

Statul beneficiar a autorizat un punct național de contact să acționeze în numele său. Punctul național de contact deține responsabilitatea generală pentru atingerea obiectivelor Mecanismului financiar norvegian 2014—2021, precum și

pentru implementarea Mecanismului financiar norvegian 2014—2021 în statul beneficiar în conformitate cu *Regulamentul*. În conformitate cu articolul 5.2 al *Regulamentului*, în anexa A se desemnează punctul național de contact, Autoritatea de certificare, Autoritatea de audit și Autoritatea pentru nereguli.

ARTICOLUL 6

Cadru multianual de programare

1. În conformitate cu articolul 2.5 din *Regulament*, părțile au convenit asupra cadrului de implementare constituit din următorii parametri financiari și substanțiali:

a) o listă a programelor convenite și a contribuției financiare din partea Mecanismului financiar norvegian 2014—2021 pentru fiecare program;

b) identificarea programelor, a obiectivelor acestora, a principalului scop al acestora, după caz, rata de finanțare pe program, ambițiile bilaterale, precum și domeniile speciale de interes referitoare la grupurile-țintă, zone geografice sau alte elemente;

c) identificarea operatorilor de program, după caz;

d) identificarea partenerilor de program din Norvegia, după caz;

e) identificarea organizațiilor internaționale partenere, după caz;

f) identificarea proiectelor predefinite ce vor fi incluse în programele relevante.

2. Cadru de implementare este descris în anexa B.

ARTICOLUL 7

Fondul pentru relații bilaterale

În conformitate cu prevederile articolului 4.6 din *Regulament*, statele beneficiare rezervă fonduri pentru întărirea relațiilor bilaterale dintre Norvegia și statul beneficiar. Punctul național de contact administrează utilizarea Fondului pentru relații bilaterale și înființează un Comitet Comun pentru Fondurile Bilaterale în conformitate cu prevederile articolului 4.2 din *Regulament*.

ARTICOLUL 8

Reuniuni anuale

În conformitate cu articolul 2.7 al *Regulamentului*, între *MNAE* și punctul național de contact va avea loc o reuniune anuală. În cadrul reuniunii anuale, *MNAE* și punctul național de contact analizează progresul înregistrat pe parcursul perioadei anterioare de raportare și convin asupra măsurilor necesare ce vor fi întreprinse. Reuniunea anuală reprezintă un forum de discuții pentru aspecte de interes bilateral.

ARTICOLUL 9

Modificarea anexelor

Anexele A și B pot fi modificate prin schimb de scrisori între *MNAE* și punctul național de contact.

ARTICOLUL 10

Controlul și accesul la informații

MNAE, Oficiul Auditorului General al Norvegiei și reprezentanții acestora au dreptul de a susține misiuni tehnice sau financiare sau de evaluare pe care le consideră necesare pentru a urmări planificarea, implementarea și monitorizarea programelor și a proiectelor precum și utilizarea fondurilor. Statul beneficiar va furniza tot sprijinul, informațiile și documentele necesare.

ARTICOLUL 11

Principii directe

1. Implementarea prezentului memorandum de înțelegere este guvernată, sub toate aspectele sale, de Regulament, cu modificările ulterioare.

2. Urmărirea obiectivelor Mecanismului financiar norvegian 2014—2021 se realizează în cadrul unei cooperări strânse între Norvegia și statul beneficiar. Părțile sunt de acord să aplice cel mai înalt grad de transparență, responsabilitate și eficiență economică, precum și principiile bunei guvernări, parteneriatului și guvernării pe mai multe niveluri, dezvoltării durabile, egalității între genuri și egalității de șanse în toate fazele de implementare a Mecanismului financiar norvegian 2014—2021.

Prezentul memorandum de înțelegere este semnat în două exemplare originale în limba engleză.

Semnat la București pe 13 octombrie 2016
Pentru Regatul Norvegiei,
Elsbeth Tronstad
(semnătură indescifrabilă)

3. Statul beneficiar va lua măsuri proactive pentru a asigura respectarea acestor principii la toate nivelurile implicate în implementarea Mecanismului financiar norvegian 2014—2021.

4. Nu mai târziu de 31 decembrie 2020, părțile semnatare ale prezentului memorandum de înțelegere vor analiza progresul înregistrat în implementarea prezentului memorandum de înțelegere și vor agree asupra realocărilor în cadrul sau între programe, după caz. Concluziile acestei analize vor fi luate în considerare de către punctul național de contact cu ocazia transmiterii propunerii cu privire la alocarea rezervei menționate în articolul 1.11 din Regulament.

ARTICOLUL 12

Intrarea în vigoare

Prezentul memorandum de înțelegere intră în vigoare în ziua următoare datei ultimei semnături.

Semnat la București pe 13 octombrie 2016
Pentru Guvernul României,
Cristian Ghinea
(semnătură indescifrabilă)

ANEXA A

Structurile naționale de management și control**1. Punctul național de contact**

Direcția generală mecanisme și instrumente financiare nerambursabile (DGMIFN) îndeplinește rolul de punct național de contact.

DGMIFN este o direcție generală din cadrul Ministerului Fondurilor Europene, condusă de un director general și sub coordonarea unui secretar de stat. Pe lângă atribuțiile de punct național de contact, DGMIFN este desemnată ca autoritate de plată pentru Programul de cooperare elvețiano-român și deține diverse funcții în cadrul mai multor programe finanțate din fonduri europene.

Directorul general al Direcției generale mecanisme și instrumente financiare nerambursabile îndeplinește rolul de șef al punctului național de contact.

Rolul și responsabilitățile punctului național de contact sunt prevăzute în Regulament, cu precădere la articolul 5.3.

2. Autoritatea de certificare

Autoritatea de certificare și plată (ACP) îndeplinește rolul de Autoritate de certificare.

Autoritatea de certificare și plată este o direcție generală în cadrul Ministerului Finanțelor Publice și sub coordonarea unui secretar de stat.

ACP îndeplinește rolul de organism executiv al responsabilului național pentru autorizarea finanțării (RNA) pentru fondurile europene de preaderare și Autoritate de certificare pentru fondurile structurale și de coeziune.

Directorul general al Autorității de certificare și plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice îndeplinește rolul de șef al Autorității de certificare.

Rolul și responsabilitățile Autorității de certificare sunt prevăzute în Regulament, cu precădere la articolul 5.4.

3. Autoritatea de audit

Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern (UCAAPI) îndeplinește rolul de Autoritate de audit.

UCAAPI este o direcție în cadrul Ministerului Finanțelor Publice și direct subordonată Ministrului Finanțelor Publice.

UCAAPI este autoritatea națională responsabilă pentru pregătirea și implementarea strategiei și cadrului normativ general pentru auditul public intern și evaluarea activității auditului public intern, prin efectuarea de misiuni de audit public intern de interes național cu implicații multisectoriale și autoritate de audit pentru Programul de cooperare elvețiano-român.

Directorul UCAAPI îndeplinește rolul de șef al Autorității de audit.

Rolul și responsabilitățile Autorității de audit sunt prevăzute în Regulament, cu precădere la articolul 5.5.

Autoritatea de audit este independentă din punct de vedere funcțional de punctul național de contact și de Autoritatea de certificare.

4. Autoritatea pentru nereguli

Autoritatea de certificare și plată (ACP) îndeplinește rolul de Autoritate pentru nereguli.

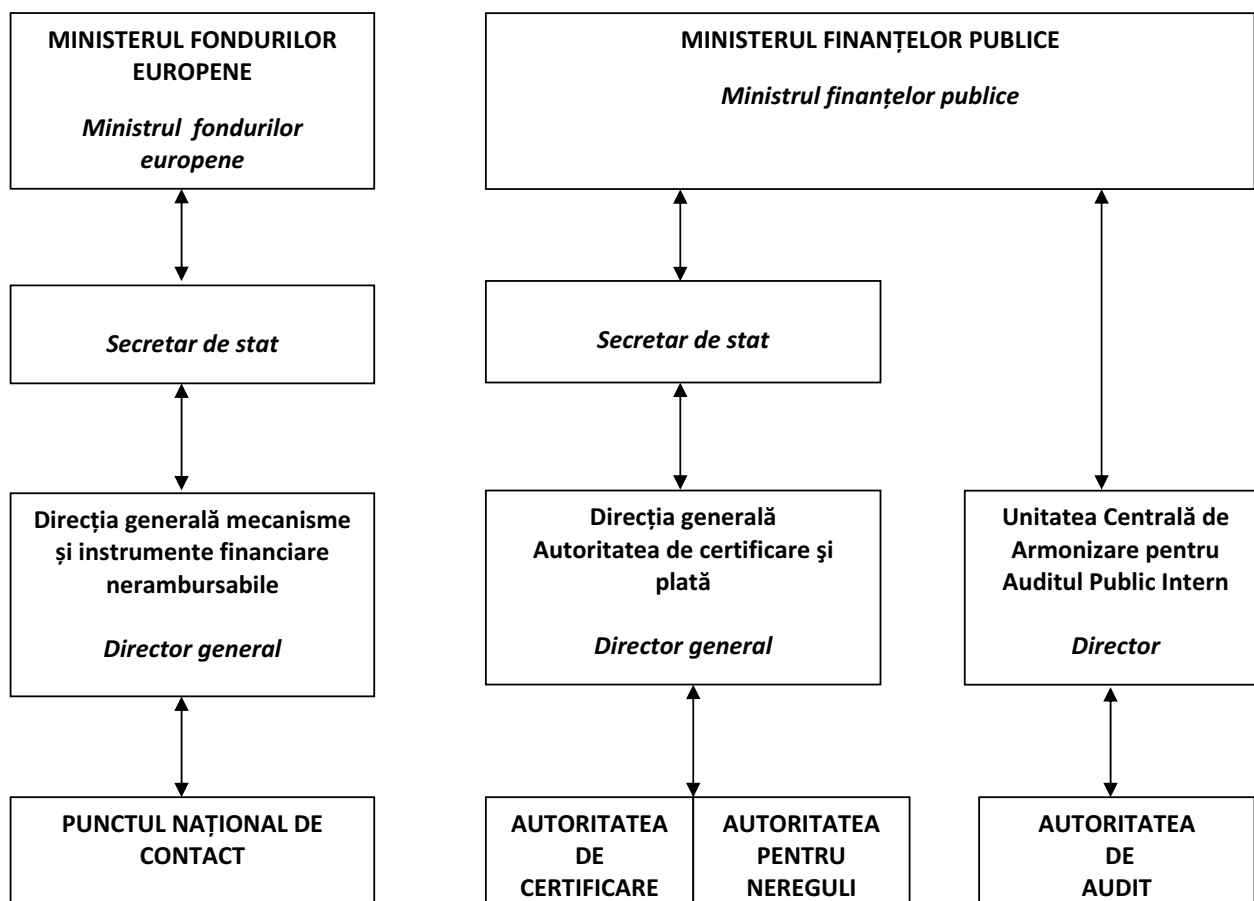
Autoritatea de certificare și plată este organizată ca direcție generală în cadrul Ministerului Finanțelor Publice, condusă de un director general și sub coordonarea unui secretar de stat.

Rolul și responsabilitățile Autorității pentru nereguli sunt prevăzute în Regulament, cu precădere la articolul 12.3.

5. Raportul strategic

În conformitate cu prevederile articolului 2.6 din Regulament, punctul național de contact va transmite anual către MNAE un Raport strategic cu privire la implementarea Mecanismului financiar norvegian 2014—2021 în statul beneficiar. Raportul strategic va fi transmis MNAE cu cel puțin două luni înainte de reuniunea anuală, dacă nu se convine altfel.

6. Organigramă*)

*) Organigrama este reprodusă în facsimil.

ANEXA B

Cadrul de implementare

În conformitate cu prevederile articolului 2.5 din Regulament, părțile semnatare ale acestui memorandum de înțelegere au convenit asupra cadrului de implementare descris în prezenta anexă.

1. Parametrii financiari ai cadrului de implementare

ROMÂNIA		Contribuția Mecanismului financiar norvegian (euro)	Contribuția națională (euro)
Programe			
1	Dezvoltarea afacerilor, inovare și IMM-uri	20.000.000	Nu este cazul.
2	Cercetare	25.000.000	4.411.765
3	Dialog social — muncă decentă	2.273.000	Nu este cazul.
4	Dezvoltare locală și reducerea sărăciei, creșterea incluziunii romilor	45.000.000	7.941.176
5	Energie regenerabilă, eficiență energetică, securitate energetică	32.933.500	Nu este cazul.
6	Justiție	45.000.000	7,941,176
7	Afaceri interne	24.000.000	4.235.294
Alte alocări			
Asistență tehnică acordată statului beneficiar (art. 1.10)		1.500.000	Nu este cazul.
Rezervă (art. 1.11)		10.000.000	Nu este cazul.
Rezerva pentru finalizarea proiectelor din cadrul MF 2009—2014 (art. 1.12)		Nu este cazul.	Nu este cazul.
Fondul pentru relații bilaterale (art. 4.6.1)		4.546.000	Nu este cazul.
Alocarea netă pentru România		210.252.500	24.529.412

2. Domenii specifice de interes

Relațiile bilaterale dintre Norvegia și România vor fi întărite cu scopul de a stimula și dezvolta cooperarea pe termen lung în cadrul tuturor domeniilor enumerate în anexa la Acord. Reprezintă, de asemenea, o ambiție întărirea cooperării bilaterale la nivel politic și european în domeniile de interes comun.

Părțile semnatare ale acestui memorandum de înțelegere sunt de acord ca, pe lângă măsurile implementate în cadrul Programului „Dezvoltare locală și reducerea sărăciei, creșterea

inclusiunii romilor”, cel puțin 10% din totalul cheltuielilor eligibile ale programelor: „Cercetare”, „Justiție” și „Afaceri interne” și ale programelor „Cercetare”, „Educație, burse, ucenicie și antreprenoriat pentru tineri”, „Provocări în sănătatea publică la nivel european” și „Antreprenoriat cultural, patrimoniu cultural și schimb cultural” din cadrul Mecanismului financiar SEE 2014—2021 să fie destinate îmbunătățirii situației romilor. Părțile vor cădea de comun acord asupra modului în care poate fi atinsă această țintă printr-un plan coordonat de punctul național de contact.

3. Parametri substanțiali ai cadrului de implementare

Programele descrise mai jos se vor implementa cu condiția aprobării de către MNAE, în conformitate cu prevederile articolul 6.3 din Regulament.

A. Program: Dezvoltarea afacerilor, inovare și IMM-uri

<i>Obiectivul programului:</i>	Creare de valoare crescută și dezvoltare durabilă
<i>Grantul programului:</i>	20.000.000 euro
<i>Cofinanțarea programului:</i>	Nu este cazul.
<i>Operator de program:</i>	OMF, în conformitate cu prevederile articolului 6.13 din Regulament. Innovation Norway este desemnat operator de fond în conformitate cu paragraful 4 al articolului 6.13 din Regulament.
<i>Arie de program:</i>	Dezvoltarea afacerilor, inovare și IMM-uri
<i>Domenii speciale de interes:</i>	Se poate avea în vedere desemnarea unui partener național de program pentru întărirea capacității și transferul de cunoștințe. În elaborarea notei conceptuale și în timpul implementării programului, operatorul de program va avea în vedere asigurarea sinergiei cu programul „Cercetare”, programul „Educație, burse, ucenicie și antreprenoriat pentru tineri”, programul „Energie regenerabilă, eficiență energetică, securitate energetică” și alte programe, dacă este cazul.
<i>Ambiții bilaterale:</i>	200.000 euro din fondul pentru relații bilaterale se alocă programului. Această prevedere nu limitează dreptul membrilor Comitetului Comun pentru Fondurile Bilaterale de a aloca fonduri suplimentare către program.

Programul va fi implementat în corelare cu programul „Dezvoltarea afacerilor, inovare și IMM-uri” implementat în cadrul Mecanismului financiar SEE 2014—2021.

B. Program: Cercetare

<i>Obiectivul programului:</i>	Intensificarea dezvoltării cunoștințelor bazate pe cercetare
<i>Grantul programului:</i>	25.000.000 euro
<i>Cofinanțarea programului:</i>	4.411.765 euro
<i>Operator de program:</i>	Unitatea executivă pentru finanțarea învățământului superior, a cercetării, dezvoltării și inovării (UEFISCDI)
<i>Partener(i) de program din statul donator:</i>	Consiliul de cercetare din Norvegia (NFR), Centrul islandez pentru cercetare (RANNIS)
<i>Arie de program:</i>	Cercetare
<i>Domenii speciale de interes:</i>	Programul va include, printre altele, sprijin pentru cercetare în următoarele domenii: energie, mediu, sănătate, științe sociale și umaniste, inclusiv studii de gen și de incluziune socială. Programul va sprijini cercetarea fundamentală și aplicată selectată pe baza excelenței în cercetare. Programul va contribui la îmbunătățirea situației romilor și la atingerea țintei specificate în secțiunea 2 „Domenii specifice de interes” din prezenta anexă. În elaborarea notei conceptuale și în timpul implementării programului, operatorul de program va avea în vedere asigurarea sinergiei cu programul „Dezvoltarea afacerilor, inovare și IMM-uri”, programul „Educație, burse, ucenicie și antreprenoriat pentru tineri”, programul „Energie regenerabilă, eficiență energetică, securitate energetică” (implementate în cadrul Mecanismului financiar SEE 2014—2021) și alte programe, dacă este cazul.
<i>Ambiții bilaterale:</i>	200.000 euro din fondul pentru relații bilaterale se alocă programului. Această prevedere nu limitează dreptul membrilor Comitetului Comun pentru Fondurile Bilaterale de a aloca fonduri suplimentare către program.

Programul va fi implementat în corelare cu programul „Cercetare” implementat prin Mecanismul financiar SEE 2014—2021.

C. Program: Dialog social — muncă decentă

<i>Obiectivul programului:</i>	Consolidarea cooperării tripartite între organizații ale angajatorilor, sindicate și autorități publice și promovarea muncii decente
<i>Grantul programului:</i>	2.273.000 euro
<i>Cofinanțarea programului:</i>	Nu este cazul.
<i>Operator de program:</i>	OMF, în conformitate cu prevederile articolului 6.13 din Regulament. Innovation Norway este desemnat operator de fond în conformitate cu paragraful 4 al articolului 6.13 din Regulament.
<i>Arie de program:</i>	Dialog social — muncă decentă

D. Program: Dezvoltare locală și reducerea sărăciei, creșterea incluziunii romilor

<i>Obiectivul programului:</i>	Întărirea coeziunii economice și sociale
<i>Grantul programului:</i>	45.000.000 euro
<i>Cofinanțarea programului:</i>	7.941.176 euro
<i>Operator de program:</i>	Fondul Român de Dezvoltare Socială (FRDS)
<i>Partener(i) de program din statul donator:</i>	Asociația Autorităților Locale și Regionale din Norvegia (KS)
<i>Partener(i) organizații internaționale:</i>	Consiliul Europei (CoE)
<i>Arii de program:</i>	Dezvoltare locală și reducerea sărăciei Emanciparea și incluziunea romilor Drepturile omului — implementare națională Copii și tineri în situație de risc Bună guvernare, instituții responsabile, transparență

Domenii speciale de interes:

Programul va include măsuri ce vizează componente de educație, inclusiv combaterea abandonului școlar timpuriu, îmbunătățirea locuințelor, ocupare și sănătate. Vor fi prioritare municipalitățile din zonele dezavantajate cu un procent ridicat de romi. Programul va consolida implementarea la nivel național a standardelor și normelor cu privire la drepturile omului, cu accent pe legislația antidiscriminare. La elaborarea notei conceptuale se va avea în vedere posibilitatea de a predefini proiect(e) cu Consiliul Europei și, dacă este cazul, alți actori internaționali. La elaborarea notei conceptuale se va avea în vedere posibilitatea de a predefini proiect(e) cu Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE). Minimum 20 de milioane euro sunt rezervate pentru dezvoltarea rezultatelor proiectelor finanțate prin programul „Reducerea sărăciei” din cadrul Mecanismului financiar norvegian 2009—2014. Modalitățile, inclusiv proiectele predefinite, vor fi specificate în timpul dezvoltării notei conceptuale. În nota conceptuală se va identifica un nivel maxim al fondurilor ce se pot aloca pentru infrastructură („hard measures”) din totalul cheltuielilor eligibile aferente programului. Punctul național de contact și operatorul de program vor transmite un plan de asigurare a unei capacități de management al programului adecvate a operatorului de program, nu mai târziu de transmiterea notei conceptuale a programului.

Ambiții bilaterale:

150.000 euro din fondul pentru relații bilaterale se alocă programului. Această prevedere nu limitează dreptul membrilor Comitetului Comun pentru Fondurile Bilaterale de a aloca fonduri suplimentare către program.

Programul va fi implementat în corelare cu programul „Dezvoltare locală și reducerea sărăciei, creșterea incluziunii romilor” implementat prin Mecanismul financiar SEE 2014—2021.

E. Program: Energie regenerabilă, eficiență energetică, securitate energetică

<i>Obiectivul programului:</i>	Energie cu emisii reduse de carbon și îmbunătățirea securității furnizării
<i>Grantul programului:</i>	32.933.500 euro
<i>Cofinanțarea programului:</i>	Nu este cazul.
<i>Operator de program:</i>	OMF, în conformitate cu prevederile articolului 6.13 din Regulament. Innovation Norway este desemnat ca operator de fond în conformitate cu prevederile paragrafului 4 articolului 6.13 din Regulament.
<i>Partener(i) de program din statul beneficiar:</i>	Ministerul Energiei Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
<i>Partener(i) de program din statul donator:</i>	Autoritatea Națională pentru Energie (OS) Directoratul pentru Energie și Resurse de Apă din Norvegia (NVE)
<i>Arii de program:</i>	Energie regenerabilă, eficiență energetică, securitate energetică

Domenii speciale de interes: Soluțiile de furnizare a electricității în zonele unde racordarea la rețeaua de electricitate nu este fezabilă cu scopul de a crește accesul la energie pentru cel puțin 5.000 de gospodării constituie un domeniu special de interes.
Cercetarea și dezvoltarea legate de energie regenerabilă, eficiență energetică, securitate energetică constituie un domeniu special de interes.
În elaborarea notei conceptuale și în timpul implementării programului, operatorul de program va avea în vedere asigurarea sinergiei cu programul „Dezvoltarea afacerilor, inovare și IMM-uri”, programul „Cercetare”, programul „Educație, burse, ucenicie și antreprenoriat pentru tineri” (implementate în cadrul Mecanismului financiar SEE 2014—2021) și alte programe, dacă este cazul.

Ambiții bilaterale: 200.000 euro din fondul pentru relații bilaterale se alocă programului. Această prevedere nu limitează dreptul membrilor Comitetului Comun pentru Fondurile Bilaterale de a aloca fonduri suplimentare către program.

Programul va fi implementat în corelare cu programul „Energie regenerabilă, eficiență energetică, securitate energetică” implementat prin Mecanismul financiar SEE 2014—2021.

F. Program: Justiție

Obiectivul programului: Consolidarea statului de drept

Grantul programului: 45.000.000 euro

Cofinanțarea programului: 7.941.176 euro

Operator de program: Ministerul Justiției

Partener(i) de program din statul donator: Ministerul Norvegian al Justiției (NMOJ)
Directoratul Serviciilor Corecționale Norvegiene (KDI)
Administrația Norvegiană a Instanțelor (DA)

Organizație internațională parteneră: Consiliul Europei (CoE)

Arii de program: Servicii corecționale și arest preventiv
Eficacitatea și eficiența sistemului judiciar, consolidarea statului de drept
Violență domestică și de gen
Bună guvernare, instituții responsabile, transparență

Domenii speciale de interes: Nu mai mult de 60% din totalul cheltuielilor eligibile ale programului și nu mai mult de 50% din totalul cheltuielilor eligibile ale ariei de program „Violența domestică și de gen” vor fi alocate pentru infrastructură („hard measures”).
Programul va include măsuri pentru creșterea utilizării sancțiunilor alternative la pedepsele privative de libertate.
Programul va contribui la îmbunătățirea situației romilor și va contribui la atingerea țintei specificate în secțiunea 2 „Domenii specifice de interes” din prezenta anexă.
În elaborarea notei conceptuale și în timpul implementării programului, operatorul de program va avea în vedere asigurarea sinergiei cu programul „Afaceri interne” pentru consolidarea sistemului judiciar, cu privire, printre altele, la accesul la justiție, buna guvernare, violența de gen și traficul cu ființe umane.
Se vor asigura sinergii între ariile de program din cadrul acestui program în vederea consolidării sistemului judiciar, *inter alia*, cu privire la utilizarea sancțiunilor alternative pedepselor privative de libertate.
Interacțiunea și cooperarea cu organizații relevante din cadrul societății civile sunt încurajate.

Ambiții bilaterale: 250.000 euro din fondul pentru relații bilaterale se alocă programului. Această prevedere nu limitează dreptul membrilor Comitetului Comun pentru Fondurile Bilaterale de a aloca fonduri suplimentare către program.

Proiecte predefinite: Programul va include următoarele proiecte predefinite:

1. Servicii corecționale
Proiect privind crearea a cel mult cinci centre corecționale pilot (posibil la Baia Mare, Vaslui, Iași, Târgu Mureș, Botoșani) care vor îmbunătăți capacitatea de furnizare a serviciilor sociale de reintegrare către deținuți, foști deținuți și persoane supravegheate de serviciile de probațiune, prin colaborarea dintre sistemele penitenciare și de probațiune și autoritățile locale în România.
Promotor de proiect: Administrația Națională a Penitenciarelor
Parteneri de proiect din statul donator: se va stabili ulterior.
Valoarea maximă a grantului: 31.870.000 euro
2. Instruire și consolidarea capacității în sistemul judiciar
Proiect privind instruirea și consolidarea capacității în sistemul judiciar, cu privire la, *inter alia*, conceptul de cultură judiciară europeană, Convenția europeană a drepturilor omului și dezvoltarea infrastructurii de instruire.
Promotor de proiect: Consiliul Superior al Magistraturii/Institutul Național al Magistraturii

Partener de proiect din statul donator: Administrația Norvegiană a Instanțelor
Valoarea minimă a grantului: 2.500.000 euro

3. Proiect privind violența domestică și de gen ce vizează recomandările Consiliului Europei conform Convenției de la Istanbul. Proiectul va fi conceput pentru a consolida sistemul judiciar în acest domeniu și a asigura cooperarea cu societatea civilă.

Promotor de proiect: se va stabili ulterior.

Partener de proiect: se va stabili ulterior.

Valoarea minimă a grantului: 2.500.000 euro

4. Lupta împotriva criminalității și corupției

Proiect privind lupta împotriva criminalității, inclusiv a corupției, și buna guvernare ce va asigura îmbunătățirea, *inter alia*, a nivelului de cunoștințe și capacității personalului, precum și a echipamentelor tehnice necesare pentru îndeplinirea acestor măsuri.

Promotor de proiect: Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție în parteneriat cu departamentele sale specializate, Direcția Națională Anticorupție și Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism

Partener de proiect: se va stabili ulterior.

Valoarea maximă a grantului: 4.250.000 euro

G. Program: Afaceri interne

Obiectivul programului: Consolidarea statului de drept

Grantul programului: 24.000.000 euro

Cofinanțarea programului: 4.235.294 euro

Operator de program: Ministerul Afacerilor Interne (MAI)

Partener(i) de program din statul donator: Ministerul Norvegian al Justiției
Directoratul Național de Poliție („POD”)
Directoratul Norvegian pentru Protecție Civilă („DSB”)
Directoratul Norvegian pentru Imigrație („UDI”) — se va stabili ulterior.

Organizație internațională parteneră: Consiliul Europei (CoE)

Arii de program: Cooperare polițienească internațională și combaterea criminalității
Azil și migrație
Prevenire și pregătire în caz de dezastru

Domenii speciale de interes: Nu mai mult de 60% din cheltuielile totale eligibile ale programului vor fi alocate pentru infrastructură („hard measures”).

Programul va contribui la îmbunătățirea situației romilor și va contribui la atingerea țintei specificate în secțiunea 2 „Domenii specifice de interes” din prezenta anexă.

În elaborarea notei conceptuale și în timpul implementării programului, operatorul de program va avea în vedere asigurarea sinergiei cu programul „Justiție” pentru consolidarea sistemului judiciar cu privire la, printre altele, accesul la justiție, buna guvernare, violența de gen și traficul cu ființe umane.

Sinergiile între ariile de program din prezentul program se vor explora în faza de elaborare a notei conceptuale și implementare a programului.

Proiectele vor crește interacțiunea și cooperarea cu organizații relevante ale societății civile.

Ambiții bilaterale: 250.000 euro din fondul pentru relații bilaterale se alocă programului. Această prevedere nu limitează dreptul membrilor Comitetului Comun pentru Fondurile Bilaterale de a aloca fonduri suplimentare către program.

Proiecte predefinite: Programul va include următoarele proiecte predefinite:

1. Proiect privind cooperarea polițienească internațională și combaterea criminalității

Proiectul va include cooperare bilaterală și posibilitatea de a detașa polițiști români și norvegieni, combaterea traficului și infracțiunilor economice și îmbunătățirea capacității tehnice a poliției române și a altor structuri specializate ale MAI pentru combaterea infracționalității la standarde internaționale.

Promotor de proiect: Inspectoratul General al Poliției Române

Parteneri de proiect din statul donator: se va stabili ulterior.

Partener de proiect: se va stabili ulterior.

Valoarea maximă a grantului: 10.000.000 euro

2. Proiect privind azilul și migrația vizând în principal îmbunătățirea condițiilor pentru cei mai vulnerabili solicitanți de azil, îmbunătățirea calității facilităților de recepție și management al cazurilor și a nivelului de pregătire în cazul unui aflor major de solicitanți de azil.

Promotor de proiect: Inspectoratul General pentru Imigrări

Parteneri de proiect din statul donator: se va stabili ulterior.

Partener de proiect: se va stabili ulterior.

Valoarea maximă a grantului: 5.000.000 euro

3. Prevenire și pregătire în caz de dezastru (siguranță nucleară și radiologică)

Proiect privind prevenirea și pregătirea în caz de dezastru, inclusiv continuarea proiectului „Proiect de excelență regională pentru întărirea capacității de reglementare în domeniul siguranței nucleare și radiologice și al pregătirii și reacției la situații de urgență în România” finanțat în cadrul Mecanismului financiar norvegian 2009—2014.

Promotor de proiect: Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare (CNCAN)

Partener de proiect: se va stabili ulterior.

Partener de proiect din statul donator: Autoritatea Norvegiană de Protecție împotriva Radiațiilor („NRPA”)

Valoarea maximă a grantului: 3.500.000 euro

4. Prevenire și pregătire în caz de dezastru (capacitate de urgență)

Proiectul va viza în principal prevenirea și reducerea riscului de dezastru și a vulnerabilităților asociate, creșterea cooperării în domeniul prevenirii și pregătirii în caz de dezastru între autoritățile române și norvegiene relevante și consolidarea capacități personalului dedicat situațiilor de urgență, prin creșterea nivelului abilităților profesionale, crearea și îmbunătățirea infrastructurii de instruire și creșterea capacității de primire a adăposturilor temporare.

Promotor de proiect: Inspectoratul General pentru Situații de Urgență

Partener de proiect din statul donator: se va stabili ulterior.

Valoarea maximă a grantului: 5.000.000 euro

MINISTERUL FONDURILOR EUROPENE

ORDIN**pentru publicarea Memorandumului de înțelegere
dintre Islanda, Principatul Liechtenstein,
Regatul Norvegiei și Guvernul României
privind implementarea Mecanismului financiar
Spațiul Economic European 2014—2021**

În conformitate cu dispozițiile art. 28 alin. (2) din Legea nr. 590/2003 privind tratatele,

în temeiul art. 8 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 43/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Fondurilor Europene, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul fondurilor europene emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă publicarea Memorandumului de înțelegere dintre Islanda, Principatul Liechtenstein, Regatul Norvegiei și Guvernul României privind implementarea Mecanismului financiar Spațiul Economic European 2014—2021, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul fondurilor europene,
Cristian Ghinea

București, 19 octombrie 2016.
Nr. 2.102.

MEMORANDUM DE ÎNȚELEGERE**privind implementarea Mecanismului financiar SEE 2014—2021**

între Islanda, Principatul Liechtenstein, Regatul Norvegiei, denumite în continuare *state donatoare*, și Guvernul României, denumit în continuare *stat beneficiar*, denumite în continuare împreună *părți*

Întrucât Protocolul 38c la Acordul SEE, încorporat în Acordul SEE prin Acordul dintre Uniunea Europeană, Islanda, Principatul Liechtenstein și Regatul Norvegiei privind Mecanismul Financiar SEE 2014—2021, stabilește un mecanism financiar (denumit în continuare *Mecanismul financiar SEE 2014—2021*) prin care statele donatoare contribuie la reducerea disparităților economice și sociale în Spațiul Economic European,

întrucât Mecanismul financiar SEE 2014—2021 urmărește întărirea relațiilor dintre statele donatoare și statul beneficiar în beneficiul reciproc al cetățenilor lor,

întrucât prin decizia Comitetului Permanent al Statelor AELS nr. 2/2016/SC din 2 iunie 2016, statele donatoare au acordat Comitetului Mecanismului Financiar, stabilit prin decizie a Comitetului Permanent al Statelor AELS nr. 4/2004/SC din 3 iunie 2004, un mandat pentru gestionarea Mecanismului financiar SEE 2014—2021,

întrucât cooperarea sporită dintre statele donatoare și statul beneficiar va contribui la asigurarea unei Europe stabile, pașnice și prospere, pe baza bunei guvernări, instituțiilor democratice, statului de drept, respectării drepturilor omului și dezvoltării durabile,

întrucât părțile sunt de acord să stabilească un cadru de cooperare pentru a asigura implementarea eficace a Mecanismului Financiar SEE 2014—2021,

au convenit următoarele:

ARTICOLUL 1**Obiective**

1. Obiectivele generale ale Mecanismului financiar SEE 2014—2021 sunt de a contribui la reducerea disparităților economice și sociale în Spațiul Economic European și la întărirea relațiilor bilaterale între statele donatoare și statele beneficiare prin contribuții financiare în sectoarele prioritare enumerate în paragraful 2. Prin urmare, părțile semnatare ale prezentului memorandum de înțelegere vor depune eforturi pentru a selecta pentru finanțare programe ce contribuie la atingerea acestor obiective.

2. Contribuția financiară este alocată pentru următoarele sectoare prioritare:

- a) Inovare, cercetare, educație și competitivitate;
- b) Incluziune socială, ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor și combaterea sărăciei;
- c) Mediu, energie, schimbări climatice și economie cu emisii reduse de carbon;
- d) Cultură, societate civilă, bună guvernare și drepturi și libertăți fundamentale; și
- e) Justiție și afaceri interne.

ARTICOLUL 2**Cadru legal**

Prezentul memorandum de înțelegere se citește corelat cu următoarele documente care, împreună cu prezentul memorandum de înțelegere, constituie cadrul legal al Mecanismului financiar SEE 2014—2021:

- a) Protocolul 38c la Acordul SEE privind Mecanismul financiar SEE 2014—2021;
- b) Regulamentul privind implementarea Mecanismului financiar SEE 2014—2021 (denumit în continuare *Regulamentul*) emis de statele donatoare în conformitate cu articolul 10.5 din Protocolul 38c;
- c) acordurile de program ce se vor încheia pentru fiecare program; și
- d) ghidurile adoptate de Comitetul Mecanismului Financiar în conformitate cu Regulamentul.

ARTICOLUL 3**Cadru financiar**

1. În conformitate cu articolul 2.1 din Protocolul 38c, suma totală a contribuției financiare este de 1.548,1 milioane euro în

tranșe anuale de 221,16 milioane euro pe parcursul perioadei cuprinse între 1 mai 2014 și 30 aprilie 2021 inclusiv.

2. În conformitate cu articolul 6 al Protocolului 38c, o sumă totală de 275.200.000 euro va fi pusă la dispoziția statului beneficiar pe perioada menționată în paragraful 1.

3. În conformitate cu prevederile articolului 3.2.b) din Protocolul 38c, 10% din totalul menționat în paragraful 2 sunt rezervate pentru un fond pentru societatea civilă.

4. În conformitate cu articolul 10.4 din Protocolul 38c și articolul 1.9 din Regulament, costurile de management ale statelor donatoare se suportă din suma totală menționată mai sus. În Regulament sunt stabilite prevederi suplimentare în acest sens. Suma netă a alocării ce va fi pusă la dispoziția statului beneficiar este de 254.560.000 euro.

ARTICOLUL 4**Roluri și responsabilități**

1. Statele donatoare vor pune la dispoziție fonduri pentru sprijinirea programelor eligibile propuse de statul beneficiar și agreeate de Comitetul Mecanismului financiar în cadrul sectoarelor prioritare enumerate în articolul 3.1 al Protocolului 38c și în cadrul ariilor de program enumerate în anexa la Protocolul 38c. Statele donatoare și statul beneficiar vor coopera pentru elaborarea notelor conceptuale ce definesc cuprinderea și rezultatele așteptate pentru fiecare program.

2. Statul beneficiar asigură cofinanțarea completă a programelor ce beneficiază de sprijin prin Mecanismul financiar SEE 2014—2021 în conformitate cu anexa B și cu acordurile de program.

3. Comitetul Mecanismului Financiar gestionează Mecanismul financiar SEE 2014—2021 și adoptă decizii cu privire la acordarea asistenței financiare în conformitate cu Regulamentul.

4. Comitetul este asistat de Oficiul Mecanismului Financiar (denumit în continuare *OMF*). OMF este responsabil pentru derularea operațiunilor curente ale Mecanismului financiar SEE 2014—2021 și servește drept punct de contact.

ARTICOLUL 5**Desemnarea autorităților**

Statul beneficiar a autorizat un punct național de contact să acționeze în numele său. Punctul național de contact deține responsabilitatea generală pentru atingerea obiectivelor Mecanismului financiar SEE 2014—2021, precum și pentru

implementarea Mecanismului financiar SEE 2014—2021 în statul beneficiar în conformitate cu Regulamentul. În conformitate cu articolul 5.2 al Regulamentului, în anexa A se desemnează punctul național de contact, Autoritatea de certificare, Autoritatea de audit și Autoritatea pentru nereguli.

ARTICOLUL 6

Cadrul multi-anual de programare

1. În conformitate cu articolul 2.5 din Regulament, părțile au convenit asupra cadrului de implementare constituit din următorii parametri financiari și substanțiali:

a) o listă a programelor convenite și a contribuției financiare din partea Mecanismului financiar SEE 2014—2021 pentru fiecare program;

b) identificarea programelor, a obiectivelor acestora, principalului scop al acestora, după caz, rata de finanțare pe program, ambițiile bilaterale, precum și domeniile speciale de interes referitoare la grupurile-țintă, zone geografice sau alte elemente;

c) identificarea operatorilor de program, după caz;

d) identificarea partenerilor de program din statele donatoare, după caz;

e) identificarea organizațiilor internaționale partenere, după caz;

f) identificarea proiectelor predefinite ce vor fi incluse în programele relevante.

2. Cadrul de implementare este descris în anexa B.

ARTICOLUL 7

Fondul pentru relații bilaterale

În conformitate cu prevederile articolului 4.6 din Regulament, statele beneficiare rezervă fonduri pentru întărirea relațiilor bilaterale între statele donatoare și statul beneficiar. Punctul național de contact administrează utilizarea fondului pentru relații bilaterale și înființează un Comitet Comun pentru Fondurile Bilaterale în conformitate cu prevederile articolului 4.2 din Regulament.

ARTICOLUL 8

Reuniuni anuale

În conformitate cu articolul 2.7 din Regulament, între CMF și punctul național de contact va avea loc o reuniune anuală. În cadrul reuniunii anuale, CMF și punctul național de contact analizează progresul înregistrat pe parcursul perioadei anterioare de raportare și convin asupra măsurilor necesare ce vor fi întreprinse. Reuniunea anuală reprezintă un forum de discuții pentru aspecte de interes bilateral.

Prezentul memorandum de înțelegere este semnat în patru exemplare originale în limba engleză.

Semnat la Bruxelles pe 11 octombrie 2016

Pentru Islanda,

Bergdís ELLERTSDÓTTIR

(semnătură indescifrabilă)

Semnat la Bruxelles pe 11 octombrie 2016

Pentru Principatul Liechtenstein,

Sabine MONAUNI

(semnătură indescifrabilă)

Semnat la București pe 13 octombrie 2016

Pentru Regatul Norvegiei,

Elsbeth TRONSTAD

(semnătură indescifrabilă)

ARTICOLUL 9

Modificarea anexelor

Anexele A și B pot fi modificate prin schimb de scrisori între CMF și punctul național de contact.

ARTICOLUL 10

Controlul și accesul la informații

Comitetul Mecanismului Financiar, Consiliul Auditorilor AELS și reprezentanții acestora au dreptul de a susține misiuni tehnice sau financiare sau de evaluare pe care le consideră necesare pentru a urmări planificarea, implementarea și monitorizarea programelor și a proiectelor, precum și utilizarea fondurilor. Statul beneficiar va furniza tot sprijinul, informațiile și documentele necesare.

ARTICOLUL 11

Principii directoare

1. Implementarea prezentului Memorandum de înțelegere este guvernată, sub toate aspectele sale, de Regulament, cu modificările ulterioare.

2. Urmărirea obiectivelor Mecanismului financiar SEE 2014—2021 se realizează în cadrul unei cooperări strânse între statele donatoare și statul beneficiar. Părțile sunt de acord să aplice cel mai înalt grad de transparență, responsabilitate și eficiență economică, precum și principiile buneii guvernări, parteneriatului și guvernării pe mai multe niveluri, dezvoltării durabile, egalității între genuri și egalității de șanse în toate fazele de implementare a Mecanismului financiar SEE 2014—2021.

3. Statul beneficiar va lua măsuri proactive pentru a asigura respectarea acestor principii la toate nivelurile implicate în implementarea Mecanismului financiar SEE 2014—2021.

4. Nu mai târziu de 31 decembrie 2020, părțile semnatare ale prezentului memorandum de înțelegere vor analiza progresul înregistrat în implementarea prezentului memorandum de înțelegere și vor agree asupra realocărilor în cadrul sau între programe, după caz. Concluziile acestei analize vor fi luate în considerare de către punctul național de contact cu ocazia transmiterii propunerii cu privire la alocarea rezervei menționate în articolul 1.11 din Regulament.

ARTICOLUL 12

Intrarea în vigoare

Prezentul memorandum de înțelegere intră în vigoare în ziua următoare datei ultimei semnături.

Semnat la București pe 13 octombrie 2016

Pentru Guvernul României,

Cristian GHINEA

(semnătură indescifrabilă)

Structurile naționale de management și control

1. Punctul național de contact

Direcția generală mecanisme și instrumente financiare nerambursabile (DGMIFN) îndeplinește rolul de punct național de contact.

DGMIFN este o direcție generală din cadrul Ministerului Fondurilor Europene, condusă de un director general și sub coordonarea unui secretar de stat. Pe lângă atribuțiile de punct național de contact, DGMIFN este desemnată ca autoritate de plată pentru Programul de cooperare elvețiano-român și deține diverse funcții în cadrul mai multor programe finanțate din fonduri europene.

Directorul general al Direcției generale mecanisme și instrumente financiare nerambursabile îndeplinește rolul de șef al punctului național de contact.

Rolul și responsabilitățile punctului național de contact sunt prevăzute în Regulament, cu precădere la articolul 5.3.

2. Autoritatea de certificare

Autoritatea de certificare și plată (ACP) îndeplinește rolul de Autoritate de certificare.

Autoritatea de certificare și plată este o direcție generală în cadrul Ministerului Finanțelor Publice și sub coordonarea unui secretar de stat.

ACP îndeplinește rolul de organism executiv al responsabilului național pentru autorizarea finanțării (RNA) pentru fondurile europene de preaderare și Autoritate de certificare pentru fondurile structurale și de coeziune.

Directorul general al Autorității de certificare și plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice îndeplinește rolul de șef al Autorității de certificare.

Rolul și responsabilitățile Autorității de certificare sunt prevăzute în Regulament, cu precădere la articolul 5.4.

3. Autoritatea de audit

Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern (UCAAPI) îndeplinește rolul de Autoritate de audit.

UCAAPI este o direcție în cadrul Ministerului Finanțelor Publice și direct subordonată ministrului finanțelor publice.

UCAAPI este autoritatea națională responsabilă pentru pregătirea și implementarea strategiei și cadrului normativ general pentru auditul public intern și evaluarea activității auditului public intern, prin efectuarea de misiuni de audit public intern de interes național cu implicații multisectoriale și autoritate de audit pentru Programul de cooperare elvețiano-român.

Directorul UCAAPI îndeplinește rolul de șef al Autorității de audit.

Rolul și responsabilitățile Autorității de audit sunt prevăzute în Regulament, cu precădere la articolul 5.5.

Autoritatea de audit este independentă din punct de vedere funcțional de punctul național de contact și de Autoritatea de certificare.

4. Autoritatea pentru nereguli

Autoritatea de certificare și plată (ACP) îndeplinește rolul de Autoritate pentru nereguli.

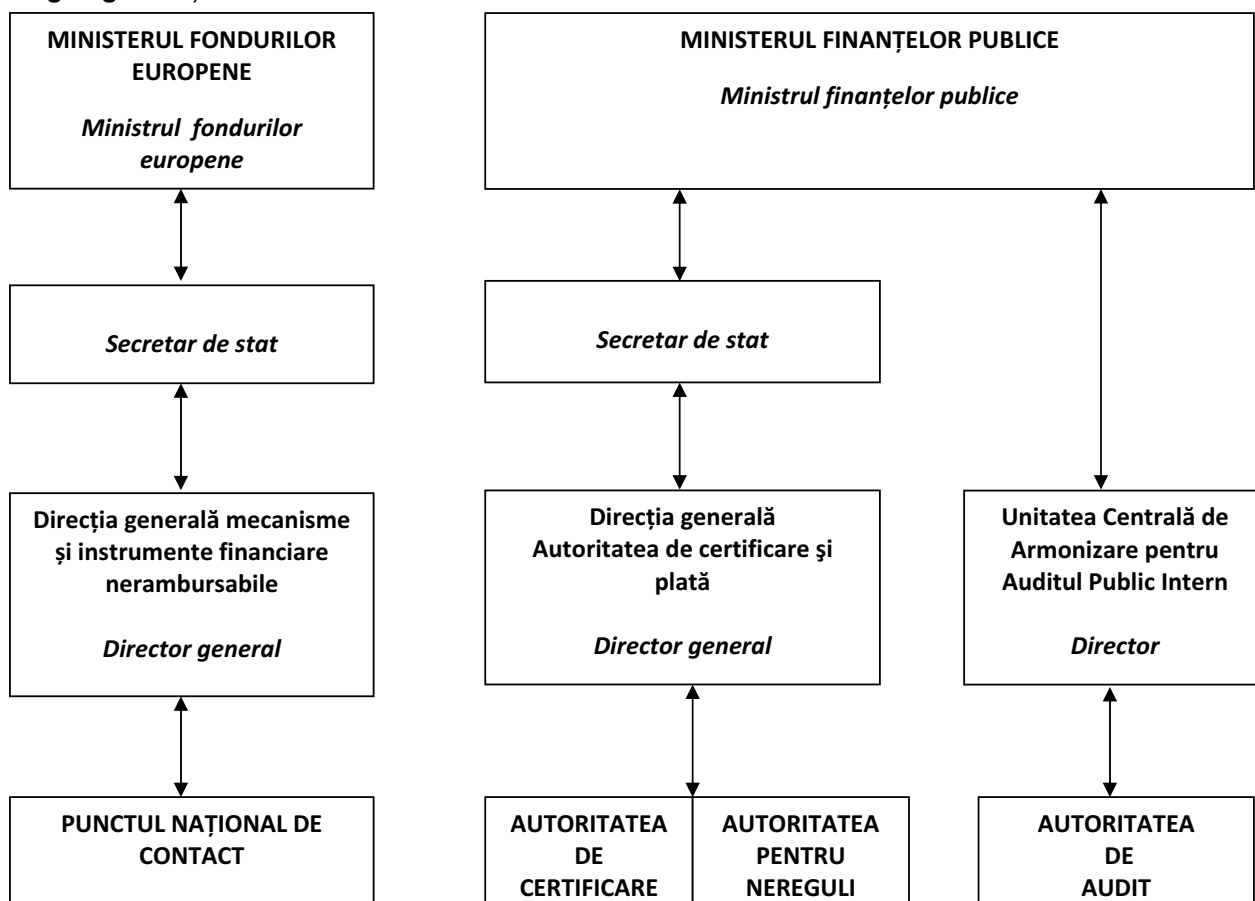
Autoritatea de certificare și plată este organizată ca direcție generală în cadrul Ministerului Finanțelor Publice, condusă de un director general și sub coordonarea unui secretar de stat.

Rolul și responsabilitățile Autorității pentru nereguli sunt prevăzute în Regulament, cu precădere la articolul 12.3.

5. Raportul strategic

În conformitate cu prevederile articolului 2.6 din Regulament, punctul național de contact va transmite anual către Comitetul Mecanismului Financiar un raport strategic cu privire la implementarea Mecanismului financiar SEE 2014—2021 în statul beneficiar. Raportul strategic va fi transmis Comitetului Mecanismului Financiar cu cel puțin două luni înainte de reuniunea anuală, dacă nu se convine altfel.

6. Organigramă*)

*) Organigrama este reproducută în facsimil.

Cadrul de implementare

În conformitate cu prevederile articolului 2.5 din Regulament, părțile semnatare ale acestui memorandum de înțelegere au convenit asupra cadrului de implementare descris în prezenta anexă.

1. Parametrii financiari ai cadrului de implementare

	ROMÂNIA	Contribuția Mecanismului financiar SEE (euro)	Contribuția națională (euro)
	Programe		
1	Dezvoltarea afacerilor, inovare și IMM-uri	25.000.000	Nu este cazul.
2	Cercetare	15.000.000	2.647.059
3	Educație, burse, ucenicie și antreprenoriat pentru tineri	12.000.000	2.117.647
4	Provocări în sănătatea publică la nivel european	40.000.000	7.058.824
5	Dezvoltare locală și reducerea sărăciei, creșterea incluziunii romilor	25.000.000	4.411.765
6	Energie regenerabilă, eficiență energetică, securitate energetică	29.893.000	Nu este cazul.
7	Mediu, adaptare la schimbări climatice și ecosisteme	20.000.000	3.529.412
8	Antreprenoriat cultural, patrimoniu cultural și schimb cultural	24.663.000	4.352.294
9	Societate civilă	46.000.000	Nu este cazul.
	Alte alocări		
	Asistență tehnică acordată statului beneficiar (art. 1.10)	1.500.000	Nu este cazul.
	Rezervă (art. 1.11)	10.000.000	Nu este cazul.
	Rezerva pentru finalizarea proiectelor din cadrul MF 2009—2014 (art. 1.12)	Nu este cazul.	Nu este cazul.
	Fondul pentru relații bilaterale (art. 4.6.1)	5.504.000	Nu este cazul.
	Alocarea netă pentru România	254.560.000	24.117.000

2. Domenii specifice de interes

Relațiile bilaterale dintre statele donatoare și România vor fi întărite cu scopul de a stimula și dezvolta cooperarea pe termen lung în cadrul tuturor domeniilor enumerate în anexa la Protocolul 38c. Reprezintă, de asemenea, o ambiție întărirea cooperării bilaterale la nivel politic și european în domeniile de interes comun.

Părțile semnatare ale acestui memorandum de înțelegere sunt de acord ca, pe lângă măsurile implementate în cadrul Programului „Dezvoltare locală și reducerea sărăciei, creșterea

incluziunii romilor”, cel puțin 10% din totalul cheltuielilor eligibile ale programelor „Cercetare”, „Educație, burse, ucenicie și antreprenoriat pentru tineri”, „Provocări în sănătatea publică la nivel european”, „Antreprenoriat cultural, patrimoniu cultural și schimb cultural” și ale programelor „Cercetare”, „Justiție” și „Afaceri interne” din cadrul Mecanismului financiar norvegian 2014—2021 să fie destinate îmbunătățirii situației romilor. Părțile vor cădea de comun acord asupra modului în care poate fi atinsă această țintă printr-un plan coordonat de punctul național de contact.

3. Parametri substanțiali ai cadrului de implementare

Programele descrise mai jos se vor implementa cu condiția aprobării de către Comitetul Mecanismului Financiar, în conformitate cu prevederile articolului 6.3 din Regulament.

A. Program: Dezvoltarea afacerilor, inovare și IMM-uri

<i>Obiectivul programului:</i>	Creare de valoare crescută și dezvoltare durabilă
<i>Grantul programului:</i>	25.000.000 euro
<i>Cofinanțarea programului:</i>	Nu este cazul.
<i>Operator de program:</i>	OMF, în conformitate cu prevederile articolului 6.13 din Regulament. Innovation Norway este desemnat operator de fond în conformitate cu prevederile paragrafului 4 al articolului 6.13 din Regulament.
<i>Aria de program:</i>	Dezvoltarea afacerilor, inovare și IMM-uri
<i>Domenii speciale de interes:</i>	Se poate avea în vedere desemnarea unui partener național de program pentru întărirea capacității și transferul de cunoștințe. În elaborarea notei conceptuale și în timpul implementării programului, operatorul de program va avea în vedere asigurarea sinergiei cu programul „Cercetare”, programul „Educație, burse, ucenicie și antreprenoriat pentru tineri”, programul „Energie regenerabilă, eficiență energetică, securitate energetică” și alte programe, dacă este cazul.

Ambiții bilaterale: 150.000 euro din fondul pentru relații bilaterale se alocă programului. Această prevedere nu limitează dreptul membrilor Comitetului Comun pentru Fondurile Bilaterale de a aloca fonduri suplimentare către program.

Programul va fi implementat în corelare cu programul „Dezvoltarea afacerilor, inovare și IMM-uri” implementat în cadrul Mecanismului financiar norvegian 2014—2021.

B. Program: Cercetare

Obiectivul programului: Intensificarea dezvoltării cunoștințelor bazate pe cercetare

Grantul programului: 15.000.000 euro

Cofinanțarea programului: 2.647.059 euro

Operator de program: Unitatea executivă pentru finanțarea învățământului superior, a cercetării, dezvoltării și inovării (UEFISCDI)

Partener(i) de program din statul donator: Consiliul de cercetare din Norvegia (NFR), Centrul islandez pentru cercetare (RANNIS)

Arie de program: Cercetare

Domenii speciale de interes: Programul va include, printre altele, sprijin pentru cercetare în următoarele domenii: energie, mediu, sănătate, științe sociale și umaniste, inclusiv studii de gen și de incluziune socială. Programul va sprijini cercetarea fundamentală și aplicată selectată pe baza excelenței în cercetare. Programul va contribui la îmbunătățirea situației romilor și va contribui la atingerea țintei specificate în secțiunea 2 „Domenii specifice de interes” din prezenta anexă. În elaborarea notei conceptuale și în timpul implementării programului, operatorul de program va avea în vedere asigurarea sinergiei cu programul „Dezvoltarea afacerilor, inovare și IMM-uri”, programul „Educație, burse, ucenicie și antreprenoriat pentru tineri”, programul „Energie regenerabilă, eficiență energetică, securitate energetică” și alte programe, dacă este cazul.

Ambiții bilaterale: 100.000 euro din fondul pentru relații bilaterale se alocă programului. Această prevedere nu limitează dreptul membrilor Comitetului Comun pentru Fondurile Bilaterale de a aloca fonduri suplimentare către program.

Program va fi implementat în corelare cu programul „Cercetare” implementat prin Mecanismul financiar norvegian 2014—2021.

C. Program: Educație, burse, ucenicie și antreprenoriat pentru tineri

Obiectivul programului: Dezvoltarea capitalului uman și a bazei de cunoștințe

Grantul programului: 12.000.000 euro

Cofinanțarea programului: 2.117.647 euro

Operator de program: Agenția națională pentru programe comunitare în domeniul educației și formării profesionale (ANPCDEFP)

Partener(i) de program din statul donator: Centrul Norvegian pentru Cooperare Internațională în Educație (SIU), Agenția Națională pentru Afaceri Internaționale de Educație (AIBA)

Arie de program: Educație, burse, ucenicie și antreprenoriat pentru tineri

Domenii speciale de interes: Programul se va axa, printre altele, pe educația terțiară, precum și pe educația și instruirea vocațională. Programul va viza mobilitatea studenților și a personalului din învățământul superior. Incluziunea socială va fi vizată la nivelul învățământului nonuniversitar. Educația în domeniul democrației și cetățeniei va fi inclusă în program. Programul va contribui la îmbunătățirea situației romilor și va contribui la atingerea țintei specificate în secțiunea 2 „Domenii specifice de interes” din prezenta anexă. În elaborarea notei conceptuale și în timpul implementării programului, operatorul de program va avea în vedere asigurarea sinergiei cu programul „Cercetare”, programul „Dezvoltarea afacerilor, inovare și IMM-uri”, programul „Energie regenerabilă, eficiență energetică, securitate energetică” și alte programe, dacă este cazul.

Ambiții bilaterale: 150.000 euro din fondul pentru relații bilaterale se alocă programului. Această prevedere nu limitează dreptul membrilor Comitetului Comun pentru Fondurile Bilaterale de a aloca fonduri suplimentare către program.

D. Program: Provocări în sănătatea publică la nivel european

Obiectivul programului: Îmbunătățirea prevenției și reducerea inegalităților în sănătate

Grantul programului: 40.000.000 euro

Cofinanțarea programului: 7.058.824 euro

<i>Operator de program:</i>	Ministerul Sănătății
<i>Partener(i) de program din statul donator:</i>	Institutul Norvegian de Sănătate Publică (FHI) Directoratul Norvegian de Sănătate (HDIR)
<i>Arii de program:</i>	Provocări în sănătatea publică la nivel european
<i>Domenii speciale de interes:</i>	Programul se va axa atât pe întărirea serviciilor de sănătate primară, cât și pe accesul universal la servicii de sănătate și reducerea inegalităților sociale în sănătate cu accent pe starea de sănătate a romilor. Programul va include măsuri pentru sprijinirea grupurilor vulnerabile și a zonelor izolate prin asistenți medicali comunitari și servicii medicale ambulatorii. Programul va include măsuri ce vizează prevenirea și controlul bolilor contagioase și va lua în considerare provocările legate de rezistența antimicrobiană. Programul va include măsuri ce vizează tulburările neurocognitive prin servicii comunitare. Programul va include măsuri pentru îmbunătățirea calității accesului la serviciile de hematologie și oncologie pediatrică. Nu mai mult de 50% din totalul cheltuielilor eligibile din cadrul programului va fi alocat pentru infrastructură („hard measures”). Programul va fi implementat atât prin apeluri de proiecte, cât și prin proiecte predefinite. La elaborarea notei conceptuale se va avea în vedere posibilitatea dezvoltării în continuare a rezultatelor proiectelor finanțate prin programul „Inițiative în sistemul de sănătate publică” din cadrul Mecanismului financiar SEE 2009—2014. Punctul național de contact și operatorul de program vor transmite un plan de asigurare a unei capacități de management al programului adecvate a operatorului de program, nu mai târziu de transmiterea notei conceptuale a programului. Programul va contribui la îmbunătățirea situației romilor și va contribui la atingerea țintei specificate în secțiunea 2 „Domenii specifice de interes” din prezenta anexă.
<i>Ambiții bilaterale:</i>	200.000 euro din fondul pentru relații bilaterale se alocă programului. Această prevedere nu limitează dreptul membrilor Comitetului Comun pentru Fondurile Bilaterale de a aloca fonduri suplimentare către program.
<i>Proiecte predefinite:</i>	1. Îmbunătățirea controlului tuberculozei în România prin implementarea Strategiei WHO END TB 2016—2020 Promotor de proiect: se va stabili ulterior. Partener de proiect din statul donator: LHL International Valoarea maximă a grantului: 10.000.000 euro 2. Dezvoltarea registrelor de boli în România Promotor de proiect: se va stabili ulterior. Partener de proiect: se va stabili ulterior. Valoarea maximă a grantului: 500.000 euro Acest proiect va dezvolta rezultatele obținute prin proiectul implementat prin programul „Inițiative în sănătatea publică” din cadrul Mecanismului financiar SEE 2009—2014.

E. Program: Dezvoltare locală și reducerea sărăciei, creșterea incluziunii romilor

<i>Obiectivul programului:</i>	Întărirea coeziunii economice și sociale
<i>Grantul programului:</i>	25.000.000 euro
<i>Cofinanțarea programului:</i>	4.411.765 euro
<i>Operator de program:</i>	Fondul Român de Dezvoltare Socială (FRDS)
<i>Partener(i) de program din statul donator:</i>	Asociația Autorităților Locale și Regionale din Norvegia (KS)
<i>Partener(i) organizații internaționale:</i>	Consiliul Europei (CoE)
<i>Arii de program:</i>	Dezvoltare locală și reducerea sărăciei Emanciparea și incluziunea romilor Drepturile omului — implementare națională Copii și tineri în situație de risc Bună guvernare, instituții responsabile, transparență
<i>Domenii speciale de interes:</i>	Minimum 15 milioane euro din grantul programului vor fi alocate ariei de program „Emanciparea și incluziunea romilor”. Programul va include măsuri ce vizează componente de educație, inclusiv combaterea abandonului școlar timpuriu, îmbunătățirea locuințelor, ocupare și sănătate. Vor fi prioritare municipalitățile din zonele dezavantajate cu un procent ridicat de romi. Programul va consolida implementarea la nivel național a standardelor și normelor cu privire la drepturile omului, cu accent pe legislația antidiscriminare. La elaborarea notei conceptuale se va avea în vedere posibilitatea de a predefini proiect(e) cu Consiliul Europei și, dacă este cazul, alți actori internaționali. La elaborarea notei conceptuale se va avea în vedere posibilitatea de a predefini proiect(e) cu Organizația pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (OCDE).

În nota conceptuală se va identifica un nivel maxim al fondurilor ce se vor aloca pentru infrastructură („hard measures”) din totalul cheltuielilor eligibile aferente programului.

Punctul național de contact și operatorul de program vor transmite un plan de asigurare a unei capacități de management al programului adecvate a operatorului de program, nu mai târziu de transmiterea notei conceptuale a programului.

Ambiții bilaterale:

200.000 euro din fondul pentru relații bilaterale se alocă programului. Această prevedere nu limitează dreptul membrilor Comitetului Comun pentru Fondurile Bilaterale de a aloca fonduri suplimentare către program.

Programul va fi implementat în corelare cu programul „Dezvoltare locală și reducerea sărăciei, creșterea incluziunii romilor” implementat prin Mecanismul financiar norvegian 2014—2021.

F. Program: Energie regenerabilă, eficiență energetică, securitate energetică

Obiectivul programului: Energie cu emisii reduse de carbon și îmbunătățirea securității furnizării

Grantul programului: 29.893.000 euro

Cofinanțarea programului: Nu este cazul.

Operator de program: OMF, în conformitate cu prevederile articolului 6.13 din Regulament. Innovation Norway este desemnat ca operator de fond în conformitate cu prevederile paragrafului 4 articolului 6.13 din Regulament.

Partener(i) de program din statul beneficiar: Ministerul Energiei
Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

Partener(i) de program din statul donator: Autoritatea Națională pentru Energie (OS)
Directoratul pentru Energie și Resurse de Apă din Norvegia (NVE)

Arii de program: Energie regenerabilă, eficiență energetică, securitate energetică

Domenii speciale de interes: Soluțiile de furnizare a electricității în zonele unde racordarea la rețeaua de electricitate nu este fezabilă cu scopul de a crește accesul la energie pentru cel puțin 5.000 de gospodării constituie un domeniu special de interes.

Cercetarea și dezvoltarea legate de energie regenerabilă, eficiență energetică, securitate energetică constituie un domeniu special de interes.

Energia hidroelectrică drept sursă de energie regenerabilă energetică constituie un domeniu special de interes. Alocarea totală din Mecanismul financiar SEE 2014—2021 nu va depăși 7,5 milioane euro.

Energia geotermală drept sursă de energie regenerabilă constituie un domeniu special de interes. Alocarea totală din Mecanismul financiar SEE 2014—2021 nu va depăși 7,5 milioane euro.

În elaborarea notei conceptuale și în timpul implementării programului, operatorul de program va avea în vedere asigurarea sinergiei cu programul „Dezvoltarea afacerilor, inovare și IMM-uri”, programul „Cercetare”, programul „Educație, burse, ucenicie și antreprenariat pentru tineri” și alte programe, dacă este cazul.

Ambiții bilaterale:

200.000 euro din fondul pentru relații bilaterale se alocă programului. Această prevedere nu limitează dreptul membrilor Comitetului Comun pentru Fondurile Bilaterale de a aloca fonduri suplimentare către program.

Programul va fi implementat în corelare cu programul „Energie regenerabilă, eficiență energetică, securitate energetică” implementat prin Mecanismul financiar norvegian 2014—2021.

G. Program: Mediu, adaptare la schimbările climatice și ecosisteme

Obiectivul programului: Îmbunătățirea stării mediului înconjurător în ecosisteme și reducerea efectelor adverse ale poluării și ale altor activități ale omului

Grantul programului: 20.000.000 euro

Cofinanțarea programului: 3.529.412 euro

Operator de program: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

Partener(i) de program din statul donator: Agenția de Mediu din Norvegia (NEA)

Arii de program: Mediu și ecosisteme

Adaptarea la schimbările climatice și atenuarea efectelor acestora

Domenii speciale de interes: Componenta de mediu a programului va conține una sau mai multe scheme de granturi mici având ca țintă, printre altele, societatea civilă, inclusiv organizațiile nonguvernamentale (ONG). Punctul național de contact și operatorul de program vor transmite un plan de asigurare a unei capacități de management al programului adecvate a operatorului de program, nu mai târziu de transmiterea notei conceptuale a programului.

Ambiții bilaterale:

150.000 euro din fondul pentru relații bilaterale se alocă programului. Această prevedere nu limitează dreptul membrilor Comitetului Comun pentru Fondurile Bilaterale de a aloca fonduri suplimentare către program.

Proiecte predefinite: Maximum 5 milioane euro vor fi rezervate pentru un proiect predefinit în domeniul cartografierii cu Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, Autoritatea de Cartografiere din Norvegia și Registre din Islanda.

H. Program: Antreprenoriat cultural, patrimoniu cultural și schimb cultural

Obiectivul programului: Consolidarea dezvoltării economice și sociale prin cooperare culturală, antreprenoriat cultural și managementul patrimoniului cultural

Grantul programului: 24,663,000 euro

Cofinanțarea programului: 4,352,294 euro

Operator de program: Ministerul Culturii

Partener(i) de program din statul donator: Directoratul pentru Patrimoniu (RA), Consiliul Artelor din Norvegia (ACN)

Arie de program: Antreprenoriat cultural, patrimoniu cultural și schimb cultural

Domenii speciale de interes: Programul se va concentra pe rolul pe care cultura și patrimoniul cultural îl joacă în dezvoltarea locală și regională, cu accent pe ocuparea forței de muncă, antreprenoriat cultural și formare profesională și incluziune socială.
Nu mai mult de 60% din totalul cheltuielilor eligibile ale programului vor fi alocate pentru infrastructură („hard measures”).
Minimum 6,5 milioane euro vor fi rezervate pentru cooperare culturală și schimb cultural între statele donatoare și România.
Programul va sprijini și proiecte ce au legătură cu documentarea cu privire la istoria culturală a grupurilor și minorităților sociale, etnice și culturale.
Programul va contribui la îmbunătățirea situației romilor și va contribui la atingerea țintei specificate în secțiunea 2 „Domenii specifice de interes” din prezenta anexă.

Ambiții bilaterale: 250.000 euro din fondul pentru relații bilaterale se alocă programului. Această prevedere nu limitează dreptul membrilor Comitetului Comun pentru Fondurile Bilaterale de a aloca fonduri suplimentare către program.

I. Program: Societate civilă

Obiectivul programului: Consolidarea societății civile și a cetățeniei active și emanciparea grupurilor vulnerabile

Grantul programului: 46.000.000 euro

Cofinanțarea programului: Nu este cazul.

Operator de program: OMF, în conformitate cu articolul 6.13 din Regulament

Arie de program: Societate civilă

Domenii speciale de interes: Nu este cazul.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

